NALEŻYTOŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM. WYDANIE III (I).
Rok XI. Kraków, niedziela 22 kwietnia 1928 Nr. 108

NOWY DZIENNIK

Adr... ...i i administracji: Kraków ul. Orzeszkowej 7.
... 279. — Konto czekowe P. K. O. w Krakowie 400.630.
...adem Spółki Wydawniczej „NOWY DZIENNIK".
... komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji.
...omunikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione.
...pisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada.
... naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe

Cena numeru 20 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 5'00 kwart. Zł. 15'00
w Krakowie z odnoszen. do domu „ „ 5'20 „ „ 15'60
Na prowincji z przesyłką poczt. „ „ 5'60 „ „ 16'80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 9'00 „ „ 27'00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0'15, wiersz milimetr. 1-szp. Zł. 0'20, nadesłane Zł. 0'60, wiersz milim. 1-szp. w tekście Zł. 0'85, wiersz milim. 1-szp. na 1-ej stronie Zł. ...—, gratulacje Zł. 10, inseraty zamiejscowe o 50%, zagranicz. o 100% droższe.

Idea Rutenberga

Kraków, 21 kwietnia

(b) O gigantycznym planie elektryfikacji Palestyny niejednokrotnie już, zwłaszcza ostatnio, pisaliśmy. Obok rozbudowy portu w Hajfie i eksploatacji Morza Martwego, stanowi znajdujące się już w pierwszem stadjum swej realizacji dzieło inż. Pinchasa Rutenberga trzecią podwalinę pod gospodarczy rozwój Palestyny, rozwój którego rozmiary nie dadzą się poprostu dzisiaj nawet jeszcze przewidzieć. Od pierwszej chwili powstania sjonizmu politycznego zdawaliśmy sobie doskonale z tego sprawę, jakie olbrzymie i potężne widoki rozwoju ma przed sobą Palestyna, jako kraj leżący w samem centrum krzyżujących się dróg polityczno-gospodarczych między Zachodem a Wschodem. Musiała jednak dopiero przyjść wojna światowa, i pozostający w związku z jej wynikiem rozwój stosunków politycznych, ażeby to wszystko, co leżało dotąd w dziedzinie teorji i możliwości, stało się żywą rzeczywistością. I ażeby to zaraz z góry otwarcie i zupełnie niedwuznacznie zaznaczyć, powiedzieć musimy, że byłoby nam zapewne, z naszego żydowskiego i narodowego punktu widzenia o wiele milszem, gdyby Palestyna nie była wciągnięta w wir wielkoświatowej polityki — choć okoliczność ta stanowi przesłankę niezwykłych widoków gospodarczych — lecz mogła się rozwijać politycznie zupełnie samodzielnie i niezależnie od splotu międzynarodowych problemów politycznych. W dzisiejszym świecie nie jest to jednak, niestety, możliwem. Z wyjątkiem Szwajcarji i może gdzieś jakichś nieznanych wysepek na dalekich oceanach, niema takiego kraju, któryby leżał poza obrębem i wpływem działania wielkiej światowej polityki. Jeżeli otóż z tego stanowiska patrzeć będziemy na obecne możliwości i przyszłość Erec Israel, to z pewnością będziemy zadowoleni, że żydowska siedziba narodowa znalazła się w orbicie wpływów Wielkiej Brytanji — mocarstwa, które ze wszystkich innych wykazało dotąd największą umiejętność i największy rozum stanu w urządzaniu i regulowaniu spraw politycznych na globie ziemskim.

Położona między Zachodem a Wschodem, tuż obok coraz bardziej niespokojnego Egiptu, na drodze z Europy do Indyj — stanowi dzisiaj Palestyna punkt nadzwyczaj ważny dla imperjum angielskiego. Rozwój kraju, właśnie jako żydowskiej siedziby narodowej — przy

zachowaniu wszelkich zresztą praw krajowej ludności arabskiej — leży przeto w najżywotniejszym interesie angielskim. Tu ma swe źródło projekt rozbudowy portu w Hajfie. Dla nas jednak Żydów na pierwszem miejscu stoi plan elektryfikacji kraju. ponieważ musi nam na tem zależeć, aby, przy istotnej ważności Palestyny dla imperjum brytyjskiego, polityczna i gospodarcza siła elementu żydowskiego w kraju była tak poważna i stawała się w takim stopniu coraz poważniejsza, ażeby charakter żydowski naszego national home nadawał piętno Palestynie i stanowił jej dominujący atrybut. W tym otóż kierunku ,o ile idzie o gospodarczą przyszłość kraju, tworzoną niezależnie od planów politycznych Wielkiej Brytanji, posiada genjalny plan Rutenberga centralną i pierwszorzędną dla nas wartość.

Że plan ten nie jest już dzisiaj więcej drobnostką i bagatelą interesującą tylko jakąś partję lub organizację, ale wielkiem i interesującem przedsięwzięciem o charakterze ogólnym, — wynika z tego, że ideą Rutenberga zajmują się najwybitniejsze koła gospodarcze rynku finansowego zarówno Anglji, jak i świata. W onegdajszym numerze (z 19 bm.) zamieszcza „Berliner Tageblatt“ na naczelnem miejscu korespondencję swego współpracownika palestyńskiego, datowaną z Tyberjady pt. „Die Idee des Revolutionärs Ruthenberg. — In Rathenaus Spuren“. Korespondent dziennika berlińskiego omawia dokładnie plan Rutenberga, podaje znane naszym Czytelnikom daty i cyfry, i dochodzi wkońcu do następującej konkluzji: Plan Rutenberga w swojej totalności wykazuje niezbicie, że idea tego dawnego rewolucjonisty rosyjskiego, który za czasów Kiereńskiego był prezydentem policji w Odessie, wyrasta ponad moment techniki, a zmierza ku dalekim horyzontom gospodarczo-politycznym i narodowym. Kto realizuje projekt o takich rozmiarach, ten dąży do rozprzestrzenienia ekonomiki kraju daleko poza jej dzisiejsze granice, ten ma na oku tendencje świadomie kolonizacyjne. Rutenberg kroczy tą drogą, którą w Niemczech szedł Rathenau, kiedy tworzył A. E. G. Sam sobie musi stwarzać odbiorców. I to jest jego ideą od samego początku. Nabył swą „koncesję“ i do życia powołał swe przedsięwzięcie nie w tym celu, aby rozwiązać ciekawe zagadnienie techniczne, lecz po to, by z niej uczynić instrument i motor żydowskiej pracy repatrjacyjnej. Przed sięwzięcie jego jest tylko gospodarczym ośrodkiem centralnym, który ma zrealizować dzieło żydowskiej kolonizacji i zaspokoić gospodarcze i techniczne jego potrzeby. Kapitał tylko wtedy żyje, jeśli się rentuje. Kapitał, który tkwi w stacjach elektrycznych nad Jordanem, ma tylko jedną możliwość rentowności: **musi kolonizować.** Inaczej umiera. Rutenberg zdąża więc ku stworzeniu nowych przedsiębiorstw przemysłowych, któreby były odbiorcami jego prądu elektrycznego. Rutenberg już dzisiaj zakłada rozmaite fabryki, które dostarczają mu potrzebnych dla jego stacyj materjałów. Rutenberg dąży systematycznie do rozwoju wewnętrznokrajowych możliwości produkcyjnych, do potanienia potrzebnych mu materjałów, do rozbudowy przemysłu krajowego. W dalszej linji zmierza on do ułatwienia rozwoju innych gałęzi przemysłowych, przedewszystkiem zaś do umożliwienia odpowiedniej kolonizacji rolnej. Rutenberg zmierza do wprowadzenia kolonizacji żydowskiej w koryto dzisiejszej gospodarki świata towej. Oto jest idea Rutenberga — kończy korespondent berlińskiego pisma swój artykuł.

Aresztowanie b. posła komunistycznego Doriota

Paryż, 20 4. PAT. Aresztowano wczoraj w Valenciennes deputowanego komunistycznego Doriota, którego przewieziono do Paryża. Według „Le Journal“ szczegóły aresztowania są następujące: Komuniści w Valenciennes zwołali na wczoraj wieczór wielki wiec, na którym jak głosi zawiadomienie miał przemawiać nieznany mowca. Po wygłoszeniu płomiennego przemówienia, przedstawiającego doktrynę bolszewicką, mowca ten opuścił salę, lecz inspektor policji poznał w nim deputowanego Doriota i aresztował go.

Podział miejsc w komisjach sejmowych

„Klucz partyjny“ zamyka Kołu żydowskiemu niektóre komisje oraz pozbawia przewodnictwa.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 20. 4. Sin. Dziś o godz. 12.30 odbyło się w gabinecie marszałka Sejmu posiedzenie przewodniczących klubów sejmowych, na którem dokonano podziału miejsc w komisjach pomiędzy poszczególne kluby oraz podziału przewodnictw w komisjach. Koło Żydowskie domagało się dopuszczenia swych przedstawicieli do pewnych komisyj, w których nie przyznano Kołu udziału w zamian za zrezygnowanie z przedstawicielstwa w innych komisjach zainteresowanych klubów, Tak np. Żydzi chętnie zrzekliby się przedstawicielstwa do komisji morskiej, domagają się natomiast przyznania im drugiego miejsca w komisji przemysłowo-handlowej. Sprawa ta została załatwiona pozytywnie. Klub żydowski prowadzić będzie rokowania z przedstawicielami poszczególnych klubów w sprawie niektórych miejsc w komisjach.

Klub żydowski nie otrzymał miejsca w komisji petycyjnej, emigracyjnej i robót publicznych Prawie wszystkie kluby otrzymały ponadto przewodnictwa poszczególnych komisyj za wyjątkiem Koła Żydowskiego, gdyż z tytułu liczby głosów nie przypada Klubowi żydowskiemu ani przewodnictwo, ani zastępstwo przewodnictwa w żadnej komisji.

Według dokonanego podziału przewodnictwo komisji administracyjnej otrzymała Jedynka, zastępstwo — endecja, przewodnictwo komisji komunikacyjnej Niemcy, zastępstwo — Jedynka, komisji budżetowej — Jedynka, zastępstwo „Wyzwolenie“, konstytucyjnej — Jedynka, zastępstwo — PPS, ochrony pracy — PPS, zastępstwo — Niemcy, odbudowy kraju — Ukraińcy, zastępstwo — Jedynka, opieki społecznej — Piast, zastępstwo — „Wyzwolenie“, komisji oświatowej „Wyzwolenie“, zastępstwo — Ukraińcy, komisji prawniczej endecja, zastępstwo — Jedynka, komisji przemysłowo-handlowej PPS, zastępstwo — Jedynka, komisji reform rolnych — Stronnictwo chłopskie, zastępstwo — Jedynka, robót publicznych Jedynka, zastępstwo — endecja, komisji rolnej — Ukraińcy, zastępstwo — Jedynka, komisji skarbowej Jedynka, zastępstwo — Piast, komisji wojskowej — Jedynka, zastępstwo — Stronnictwo Chłopskie, zagranicznej — Jedynka, zastępstwo PPS, emigracyjnej — Wyzwolenie, zastępstwo — Ukraińcy, morskiej — endecja, zastępstwo — Jedynka, petycyjnej — Chadecja, zastępstwo — PPS, regulaminowej — PPS, zastępstwo — Jedynka, komisji walki z drożyzną Jedynka, zastępstwo PPS, wreszcie przewodnictwo komisji zdrowia publicznego — Jedynka, zastępstwo — Chadecja.

Długą dyskusję wywołała następnie sprawa podziału miejsc na sali sejmowej. Większością głosów odrzucono żądanie Ukraińców umieszczenia ich między PPS a Wyzwoleniem (jak wiadomo, wyznaczono Ukraińcom miejsca na prawicy). Przyjęto nadto do wiadomości zawiadomienie marszałka ,iż prezydent miasta Poznania, zaprasza przedstawicielstwo Sejmu do Poznania dla zaznajomienia się z postępem prac przygotowawczych do powszechnej wystawy krajowej.

2 proc. diet poselskich za „manipulacje“ liczy sobie kancelarja sejmowa

Warszawa. 20. 4. Sin. W Sejmie stwierdzono że przy inkasowaniu prez kancelarję sejmową opłat na rzecz klubów, potrącanych z diet poszczególnych posłów, kancelarja sejmowa oblicza za koszta manipulacji 2 proc. Postępowanie to spotkało się ze sprzeciwem kół sejmowych, wiadomo bowiem, że poszczególne kluby sejmowe odtrącają posłom na rzecz klubów 10, 15, 20 a nawet 25 proc. diet, zaś 2 proc. od odtrąconych sum stanowi dość pokaźną sumę.

Wczorajsze obrady komisji budżetowej

zakończyły się — zgrzytem.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 20. 4. Sin. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej rozpoczęła się ogólna dyskusja nad budżetem Sejmu i Senatu. Po dłuższej dyskusji postanowiono, że trzecie czytanie zostanie przełożone na poniedziałek. Następnie przystąpiono do ogólnej dyskusji nad budżetem ministerstwa robót publicznych. Zabiera głos poseł Rataj, który krytykuje ostro sprawę regulacji Prutu. W dalszej dyskusji zabierają głos poseł Krzyżanowski, Kiernik, Malinowski, Baczyński i inni. Kilku mowców wystąpiło przeciwko projektowanemu podatkowi samochodowemu.

Na zakończenie dyskusji nad budżetem ministerstwa robót publicznych zabrał głos min. Moraczewski, który odpowiadał na zarzuty oponentów. M. in. mowca polemizuje z pos. Trąmpczyńskim, który jedyną drogę do ożywienia ruchu budowlanego widzi w zniesieniu ustawy o ochronie lokatorów i oświadcza: P. Trąmpczyński twierdzi, że zniesienie ochrony lokatorów prowadzi do ożywienia ruchu budowlanego. Ale kto wie, czy wtedy rewolucja nie zmiecie ruchu budowlanego z powierzchni ziemi?

Po oświadczeniu ministra przyjęto budżet min. robót publicznych w myśl projektu rządowego z uwzględnieniem wniosków referenta, wniesionych w porozumieniu z rządem.

Popołudniu przystąpiono do głosowania nad budżetem Sejmu i Senatu. Przyjęto wniosek referenta podwyższenia dochodów o 110.501 zł. przyjęto również wniosek referenta o podniesienie kwoty na płace urzędników i cały szereg podwyżek. Trzecie czytanie odbędzie się w poniedziałek.

Następnie przewodniczący pos. Byrka komunikuje, że następne posiedzenie komisji odbędzie się w poniedziałek, przyczem odbędzie się trzecie czytanie rozpatrzonych dotąd działów budżetu.

Pos. Rataj w imieniu Piasta wnosi, aby trzecie czytanie odbyć dopiero po uchwaleniu **wszystkich** działów budżetu w drugiem czytaniu.

Przeciwko temu wypowiada się kategorycznie pos. Byrka.

Odpowiednio jednak sformułowany wniosek „Piasta“ z poprawką pos. Czapińskiego (PPS) przechodzi w głosowaniu 11 głosami przeciw 7.

Wobec tego pos. Byrka oświadcza, że będzie zmuszony w porozumieniu z klubem złożyć prezesurę komisji, widzi bowiem w uchwale komisji próbę wywarcia nacisku, by stosować dawne metody, a nie te, które są celowe.

Pos. Czapiński (PPS): Proszę o głos.

Przew. pos. Byrka: Zamykam posiedzenie.

Marszałek Piłsudski zaniemógł lekko

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 20. 4. Sin. Marszałek Piłsudski uległ przed kilku dniami lekkiemu przeziębieniu, które wywołało neuralgiczne bóle rąk. Celem radykalnego usunięcia bólów marszałek postanowił poddać się intenzywnej kuracji naświetleniowej i od wczoraj przebywa w szpitalu Ujazdowskim. Poatem stan zdrowia marszałka jest jak najlepszy.

Jeszcze ciągle — list Zinowiewa

(Od naszego korespondenta londyńskiego)

Londyn, w kwietniu

Ostatnio parlament angielski poświęcił jeszcze jedną walną rozprawę owemu dokumentowi, o którym już teraz powiedzieć można, że przeszedł do historji i którego ochrzczono „listem Zinowjewa". Obie partje roszczą sobie zwycięstwo w tych słownych zapasach, które skończyły się — jak już z góry rząd zapowiedział — odrzuceniem wniosku Partji Pracy o ściśle publiczne i prawne dochodzenie w tej tragikomicznej sprawie. Prasa rządowa stwierdza z tryumfem, że Baldwin i Sir Douglas Hogg, główny doradca prawny gabinetu, każdy n swój sposób w strzępy rozdzierali argumenta opozycji i że nigdy już nie odważy się Partja Pracy wywlec przed forum Izby gmin swych skarg i podejrzeń. Lecz prasa socjalistyczna widzi w tej debacie wielkie moralne zwycięstwo swych przewódców, którzy oficjalnie zapowiedzieli, że jednym z pierwszych aktów zwycięskiej Partji Pracy będzie przeprowadzenie owego dochodzenia, by ukarać winnych, by chronić demokrację angielską i by uratować dobre imię angielskiej „civil service" tj. angielskich urzędników publicznych, owego klejnotu Anglji równie szanowanego i równie sławionego przez wszystkie partje. Nie czuję się powołanym do wypowiadania opinji, której strony zwycięstwo jest domniemane a które rzeczywiste. Objektywny obserwator nie może jednak nie dojść do wniosku, że udaremnienie bezstronnego śledztwa na podstawie prawno-sędziowskiej procedury jest błędem, który będzie trzeba naprawić. Partja Pracy wskazuje nie bez słuszności, że w demokracji na wzór angielskiej suwerenności elektoratu i prawdziwe dopełnienie się samej demokracji, skomentowane jest w jednym dniu w ciągu czterech lub pięciu lat — w dniu wyborów jest kardynalnym obowiązkiem państwa i instytucyj politycznych chronić wyborców, wykonujących w owym dniu najwyższą funkcję obywatelską, przed oszukańczemi zakusami bezskrupulatnych polityków i ich pomocników. W tej obronie wyborców zainteresowane są wszystkie partje, chociaż Partja Pracy, której prasa jest słabą, odczuwa tę potrzebę w sposób bardziej naglący. W szerokich kołach angielskiej opinji publicznej panuje przekonanie, że ów czerwony list Zinowjewa był oszustwem (lub próbą oszustwa), skierowanem przeciw miljonom wyborców. Być może, że przekonanie to nie jest słuszne. W każdym razie nie zostanie ono osłabione na skutek obecnego stanowiska rządu. Po drugie, stan urzędniczy angielski nie został jeszcze zupełnie oczyszczony z zarzutu, że niektórzy urzędnicy w Foreign Office w r. 1923 nie dochowali tajemnicy urzędowej lub, co gorsze, wierności i lojalności winnej socjalistycznemu premjerowi i ministrowi spraw zagranicznych. Partje rządzące państwem zmieniały się często w Anglji w ostatnich stu trzydziestu latach. Lecz wobec przemijających fal polityków, zmiatanych co kilka lub kilkanaście lat niełaska wyborców „civil service" ostawał się jak potężna skała, bezstronny i lojalny każdoczesnemu Cezarowi. Stan urzędniczy w istocie rządzi Wielką Brytanją. Usuń tę skałę lub narusz jej podstawy, a żywe źródło bezpieczeństwa i zaufania publicznego zaschnie bezpowrotnie. Uniemożliwienie bezstronnego dochodzenia odebrało „civil service" sposobność oczyszczenia się raz na zawsze z ciężkiego i niebezpiecznego zarzutu.

W jaki sposób wydostał się „list Zinowjewa" z Foreign Office? Gdzie leży źródło, z którego ów dokument dostał się w ręce naczelnego redaktora „Daily Mail"? W sensacyjnym liście, ogłoszonym niedawno w „Observerze" ów redaktor wytłumaczył, że kopję listu otrzymał bezpłatnie od pewnego przyjaciela obeznanego z bolszewickiemi machinacjami i chcącego kres położyć tolerowaniu owych machinacyj przez socjalistycznego premjera. „Daily Mail" postanowiła, rozumie się, list ten ogłosić nietylko jako swe własne odkrycie, lecz także jako rewelację całej patrjotycznej prasy angielskiej. Pan Marlowe, redaktor „Daily Mail", otrzymawszy od swego przyjaciela ów drogocenny dokument, rozesłał go po kilkagodzinnej zwłoce redakcjom wszystkich pism londyńskich celem jednoczesnego ogłoszenia kompromitującej Mac Donalda rewelacji. Lecz te redakcje otrzymały ów list godzinę przedtem — oficjał nie, od samego Foreign Office wraz z kopją bardzo energicznego protestu skierowanego do posła sowieckiego. Ramsay Mac Donald, bawiący podówczas w odległej mieścinie walijskiej i oddany wyczerpującej kampanji wyborczej, otrzymał ów list i projekt protestu jeden dzień przedtem. Poprawiwszy projekt, odesłał go do Londynu, oczekując widocznie przysłania poprawionego i definitywnego tekstu. Tego jednak nigdy nie otrzymał. Bo kierujący urzędnicy ministerstwa spraw zagranicznych, dowiedziawszy się, że „Daily Mail" zamierza ogłosić list Zinowiewa jako dyskredytującą Mac Donalda rewelację, wykradli panu Marlowe piorun z ręki i rozesłali na godzinę przedtem do ogłoszenia i list i protestującą notę.

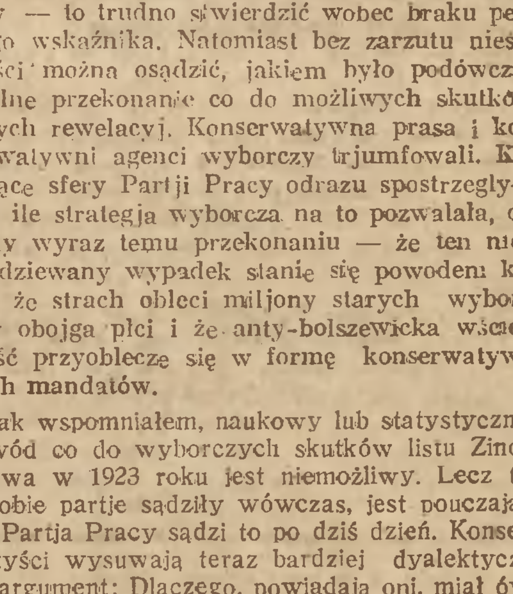
Wasz korespondent bawił w Londynie podczas owych kilku dni poprzedzających wybory i miał dlatego sposobność obserwowania psychologicznego wpływu owego listu i protestu. Jakim był ten wpływ na miljony wyborców — to trudno stwierdzić wobec braku pewnego wskaźnika. Natomiast bez zarzutu nieścisłości można osądzić, jakiem było podówczas ogólne przekonanie co do możliwych skutków owych rewelacyj. Konserwatywna prasa i konserwatywni agenci wyborczy trjumfowali. Kierujące sfery Partji Pracy odrazu spostrzegły — i, o ile strategja wyborcza na to pozwalała, dawały wyraz temu przekonaniu — że ten niespodziewany wypadek stanie się powodem klęski, że strach obleci miljony starych wyborców obojga płci i że anty-bolszewicka wściekłość przyoblecze się w formę konserwatywnych mandatów.

Jak wspomniałem, naukowy lub statystyczny dowód co do wyborczych skutków listu Zinowjewa w 1923 roku jest niemożliwy. Lecz to co obie partje sądziły wówczas, jest pouczające. Partja Pracy sądzi to po dziś dzień. Konserwatyści wysuwają teraz bardziej dyalektyczny argument: Dlaczego, powiadają oni, miał ów list mieć zgubne skutki? Przeciwnie, fakt, że Mac Donald mocno i stanowczo przeciw niemu zaprotestował powinien był mu zaskarbić życzliwość i głosy wielu drobno-mieszczańskich umysłów... Lecz ta ex post-dyalektyka nie jest przekonywującą. Sprawa przedstawia się dziś w ten sposób, że Partja Pracy nie wyklucza możliwości, że dokument państwowy, zawierający list Zinowiewa, oddany został bezprawnie przez urzędnika Foreign Office trzecim osobom i że kierujący urzędnicy ministerstwa dopuścili się aktu zdrady wobec nieobecnego zwierzchnika. Sam Mac Donald nie rzuca tych podejrzeń. Od początku do końca zachował on lojalność wobec swych urzędników. Ta lojalność zmusiła go do całego szeregu zaostrzeń i sprzeczności osłabiających znacznie stanowisko jego partji i wystawiających ławy rządowe na pokusę odnoszenia łatwego zwycięstwa przez wykazywanie niekonsekwencji w czynach i słowach byłego premjera. Lecz inni kierujący członkowie Partji Pracy są mniej ceremonjalni. Thomas, ten ostrożny i giętki trade unionista, nie wahał się wysuwać możliwości, że pan Gregory, podsekretarz stanu niedawno oddalony z powodu handlowania zagranicznemi walutami, sprzedał ów list interesowanym osobom. Dochodzenia sądowe w związku z osławioną sprawą franków francuskich wykazały, że właśnie 24 listopada — dzień ogłoszenia listu — sytuacja Gregorego nagle się poprawiła. Jest zupełnie możliwe, że zarzuty te są nieuzasadnione. Lecz nie traca one na sile przez odmowę ich skrupulatnego i bezstronnego zbadania.

Sprawa przybrała wiele cech senzacyjnej kryminalnej historji. Ta sensacyjność nie została zmniejszona niespodziewanem odczytaniem przez Baldwina listu od niejakiego pana im Thurna, w którym ów przemysłowiec z City oświadcza, że on to był owym przyjacielem, który dostarczył list Zinowjewa redaktorowi „Daily Mail". Lecz przypuściwszy, że pan im Thurn mówi prawdę, kto był jego dostawcą? Pan im Thurn powiada, że był nim pewien członek komunistycznej partji, którego nazwiska on nie może objawić... Że premjer uważał za możliwe i stosowne użyć listu tego rodzaju jako głównego argumentu w dyskusji, to świadczy o wielce niezadawalającym stanie rzeczy. W imię czystości życia politycznego w ojczyźnie parlamentów należy się spodziewać, że bezstronne śledztwo odbędzie się prędzej lub później. Jest wielce możliwe, że rewelacje rządowe są prawdziwe. Lecz jak długo jedyną poręką ich prawdziwości jest słowo ministrów, a nie werdykt bezstronnego ciała, tak długo sprawa listu Zinowjewa jest sub iudice opinji publicznej. Siłą rzeczy poszlaki skierowane są przeciw temu, który usiłuje połączyć role strony zainteresowanej i sędziego w własnej sprawie. Dlatego spodziewać się należy, że ta cuchnąca afera — o której wielu sądzi, że rozstrzygnęła polityczne losy Wielkiej Brytanji na przeciąg wielu lat — znajdzie prędzej czy później rozwiązanie zgodne z brytyjską sprawiedliwością.

E.

Żona trzeciego ze śmiałych lotników.

Żona irlandzkiego lotnika majora Fitzmaurice ze swą 8-letnią córeczką.

DZIENNIKARZ ŻYDOWSKI W RUMUNJI ODZNACZONY FRANCUSKĄ LEGJĄ HONOROWĄ. Redaktor oficjalnego organu rumuńskiego „Independance Roumaine" i zarazem korespondent bukareszteński paryskiego „Temps" Dr Berkowicz, Żyd, został mianowany przez rząd francuski członkiem Legji Honorowej.

Na horyzoncie politycznym

Amerykańsko-włoski traktat rozjemczy

W tych dniach podpisany został między Stanami Zjednoczonemi a Włochami traktat rozjemczy, analogiczny do traktatu zawartego w lutym br. między Francją a Ameryką. Traktat przewiduje, że wszelkie różnice zdań między temi państwami mają być przedkładane komisji rozjemczej. Z pod jej kompetencji wyjęte są sprawy wewnętrzno-polityczne, oraz sprawy, w których zainteresowane jest trzecie państwo, sprawy pozostające w związku z doktryną Monroego oraz zobowiązania Włoch z tytułu przynależności do Ligi Narodów.

Socjaliści amerykańscy wobec wyboru prezydenta

W tych dniach odbył się kongres partji socjalistycznej St. Zjednoczonych, która nominowała w osobie Narmana Thomasa swego kandydata na prezydenta Stanów. Równocześnie uchwalono następującą platformę wyborczą: skreślenie długów powojennych, podpisanie ze wszystkiemi państwami traktatów wykluczających wojnę, uznanie Rosji sowieckiej, i wycofanie amerykańskich sił zbrojnych z Nikaragui.

Prawda o lordzie Rothermeere

W. Stead, znakomity publicysta angielski zamieszcza w wydawanym przez siebie miesięczniku „Reviev of Revievs“ ciekawą charakterystykę obrońcy Węgier lorda Rothermeere'a. Dowiadujemy się z niej, że lord Rothermeere, wydawca „Daily Mail“, stał się prorektorem węgierskich aspiracyj pod wpływem pewnej arystokratki węgierskiej, która wmówiła w bogatego angielskiego potentata prasowego, że może zdobyć nieśmiertelną sławę, jeśli wystąpi ze swoją akcją na rzecz Węgier. Możnaby więc zastosować tutaj znane przysłowie „cherchez“ la femme“, ale okoliczność ta nie byłaby decydującą, gdyby nie wchodziły w grę inne motywy. Oto lord Rothermeere chorobliwie obawia się zwycięstwa międzynarodowego bolszewizmu. Dzięki swym zręcznym spekulacjom zdobył bardzo znaczny majątek, nic więc dziwnego, że wprost panicznie lęka się komunistycznego przewrotu. Gdy w r. 1921 wybuchł w Anglji strajk węglowy, obawa lorda Rothermeera przybrała wprost patologiczny charakter. Zwrócił się wówczas do swego brata, lorda Northcliffea z prośbą o odstąpienie mu „Times“, chcąc w ten sposób oddziałać na opinję publiczną. Nie może sobie tego dotychczas przebaczyć, że tej transakcji nie przeprowadził. — Lord Rothermeere widzi we współczesnych Węgrzech, które zdławiły u siebie bolszewicką rewolucję, obrońców istniejącego porządku społecznego i dlatego postanowił ich wziąć w obronę.

Walka z komunizmem w Niemczech

Minister spraw wewnętrznych Rzeszy niemieckiej zwrócił się do wszystkich w Rzeszy niemieckiej zastąpionych krajów z wnioskiem o rozwiązanie „Frontkämpferbundu“, tj. komunistycznej organizacji uczestników wojny. Minister von Keudell motywuje swoje żądanie obawą, iż komuniści podczas akcji wyborczej używać będą Frontkämpferbundu jako bojówki. To postępowanie nacjonalistycznego ministra jest tylko wodą na młyn niemieckich komunistów, którzy w swej agitacji będą się powoływać na swą rolę męczenników. Chcąc temu przeszkodzić, postanowiły kraje, w których socjaliści mają większość, zaprotestować przeciwko temu i odwołać się do Trybunału Państwa. Uczyniły to już Prusy, a za niemi pójdą Hensja, Brunszwik, Hamburg, Meklemburgia i Lubeka.

Otto Braun — bohaterem czy prowokatorem

Prasa niemiecka wciąż zajmuje się osobą komunisty Otto Brauna, któremu przy pomocy jego narzeczonej Olgi Benario udało się zbiec z więzienia moabickiego w Berlinie. „Vorwärts“ przypomina przy tej sposobności, że komuniści w r. 1922 nazwali Brauna zwykłym szpiclem. Braun oskarżony był wówczas o wmanie i kradzież dokumentów u białogwardyjskiego rosyjskiego pułkownika Freyberga. „Rote Fahne“, komunistyczny organ niemiecki, w swych sprawozdaniach z procesu pisze o Braunie jako o nacjonalistycznym prowokatorze. — Było to w marcu 1922. Obecnie Tensam człowiek stał się znowu rewolucyjnym bohaterem. Czemże więc jest Otto Braun — szpiclem, czy bohaterem?

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy okazali nam współczucie z powodu utraty naszego najukochańszego Ojca

błp. Abrahama Lindenbauma

serdecznie dziękuje

1117 **Rodzina.**

KOMUNIKATY:

— BNEJ SJON (ul. Zielona 17, I. p.) Dziś w sobotę o godz. 2'30 pop. punkt. wygłosi p. Dr Ludwik Menasche referat n. t. „Nacjonalizm żydowski jako zagadnienie etyczne“. Goście mile widziani. Po referacie odbędzie się zebranie plugi „Chaluccej Hasafa Haiwrit“.

— CEIREJ I CHALUC MIZRACHI (Kupa 16, I. p.) Jutro w niedzielę punkt. o godz. 6 wiecz. plenarne zebranie członków z udziałem kol. S. Szragai z Jerozolimy. Na porządku dziennym ważne sprawy organizacyjne.

— KOŁO ŻYD. PRAC. UMYSŁ. „AWODAH“ (ul. Dietla 105) podaje do wiadomości, że wszelkich porad prawnych zawodowych członkom Koła udziela bezpłatnie adwokat Dr. Otto Menasche, Zielona 11, II. p. w piątki między godz. 6—7 wiecz.

Dziś w sobotę o godz. 8-ej wiecz. wygłosi referat tow. Aleksander Liebskind na temat: Podstawy socjologiczne nauk przyrodniczych.

— ZWIĄZEK ROBOTNIKÓW NIEFACHOWYCH, Zielona 8. Dziś w sobotę o godz. 3 popoł. Zebranie członków. Na porządku dziennym: Referat kulturalny o historji Międzynarodówki Socjalistycznej. Tegoż dnia o tej samej godzinie w lokalu Sekcji Młodzieży, Starowiślna 62, zebranie organizacyjne młodzieży robotniczej.

—o—

ŻKS. „HAKOAH“ I.—ŻKS. „HAGIBOR“ I. Dziś w sobotę na boisku ŻKS „Makkabi“ odbędą się zawody w piłkę nożną ŻKS. „Hakoah“—ŻKS. „Hagibor“. Obie drużyny występują w swych najsilniejszych składach. Początek o godz. 11 przedpoł.

Z EKRANU

„Siódme Niebo“

(Kino-teatr „Sztuka“)

Melodramat jest wogóle dziedziną, którą kino zdobyło, zdaje się niepodzielnie dla siebie. Nie trzeba się temu dziwić, wszak kino w naszej dzisiejszej postaci jest 'sztuką dla mas. Kina dla smakoszy tak długo nie będzie, dopóki kino jest tylko przemysłem. A przedsiębiorcy produkują masowo i dla mas. Na chwałę amerykańskiego filmu to jedno da się powiedzieć, że dba przynajmniej o realizm i troszczy się o zewnętrzną oprawę.

„Siódme Niebo‘ jest więc takim solidnym filmem, filmem o dobrej fakturze, dobrej grze i dobrej technice. Znana ze „Wschodu Słońca“ Gaynor i tym razem wzrusza swą kreacją. Niepospolitym artystą jest też Farrel. Wojna jest potraktowana szablonowo, ale sceny „cywilne“ są na ogół doskonale zrobione.

A więc film doprawdy godny widzenia.

Moassi

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— OSTATNIE WYSTĘPY „AZAZELU“ odbędą się w sobotę i niedzielę. Odegrane zostaną najlepsze numery obu programów, a więc „Mały melamedi“, „Krawczyki“, „Szewczyki“, „Dzwony“ z drugiego programu, a z pierwszego „swatki“, „garnek“ i inne. Program obejmuje też monologi i piosenki, niegrane jeszcze wogóle w Krakowie. Są to ostatnie występy „Azazelu“, spodziewać się więc należy, że publiczność tłumnie przybędzie, by ujrzeć sympatycznych aktorów.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś w sobotę premiera „Donny Oretty“. Renesansowa sztuka Forzana, poprzedzona rozgłosem sukcesów na licznych scenach zagranicznych, oczekiwana jest z żywem zainteresowaniem. oPwtórzoną będzie jutro w niedzielę i we wtorek. Jutro popołudniu po cenach popołudniowych „Kiedy wrócisz“ Maugham'a.

— Z OPERETKI „NOWOSCI“. Prawdziwą atrakcją dla dzieci i starszych będą przedstawienia wspaniałego widowiska fantastycznego pt. „Kopciuszek“ w Teatrze Nowości w sobotę 21 bm. o 3.30 pop. w niedzielę 22 bm. o 11-tej przed południem. W sobotę 21 bm. o 7.30 wiecz. i w niedzielę 22 bm. dwa razy o 3.30 pop. i 7.30 wiecz. wodewil K. Krumłowskiego, pt. „luby Dębnickie“. Bilety do nabycia od 1—4 Zł w firmie W. Rudnicki, Rynek Gł. A—B.

— SZÓSTY I OSTATNI W TYM SEZONIE PORANEK SYMFONICZNY ZWIĄZKU ZAWODOWYCH MUZYKÓW odbędzie się w niedzielę dnia 22 bm. o godzinie 11-tej przedpołudniem w sali Starego Teatru. Dyryguje Walery Berdjajew. W programie Beethoven III. Symfonja (Eroica), Wagnera: Wstęp i śmierć Izoldy oraz Liszta Preludja, które wykonane zostana zamiast zapowiedzianego Tassa z powodu pomyłki w dostarczeniu nut. Pozostałe bilety do nabycia w kasie dziennej Starego Teatru. (tel. 1485).

TEATR ŻYDOWSKI PRZY UL. BOCHEŃSKIEJ

Sobota: Występ „Azazelu“.
Niedziela: Ostatni występ „Azazelu“.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

Sobota: „Donna Oretta“ (premjera — nowość).
Niedziela: pop. „Kiedy wrócisz?“ (ceny popoł.); wiecz. „Donna Oretta“.

TEATR OPERETKA „NOWOSCI“
(pocz. o godz. 7'30 wiecz.)

Sobota: pop. „Kopciuszek“; wiecz. „Sluby dębnickie“.
Niedziela: godz. 11 przedpoł. „Kopciuszek“; pop. i wiecz. „Śluby dębnickie“.

REPERTUAR KINOTEATRÓW

CORSO: „Nędznicy“ według Wiktora Hugo.
NOWOŚCI: „Dama w wagonie sypialnym“.
SZTUKA: „Siódme niebo“.
UCIECHA: „Czar grzechu“.
WARSZAWA: Arena życia „Liljom“.
WANDA: „Orient-Express“ (W płomieniu życia).

Pensje dla biednych genjuszów w Paryżu

Rada miejska w Paryżu uchwaliła na wniosek swego członka Pawła Bouju, by 10 sławnym i zasłużonym osobistościom zapewnić byt przez przyznanie im pensji. Chodzi tu o ludzi, których zasługi najmniejszej nie ulegają wątpliwości, a którzy nie umieli należycie dbać o siebie i zapewnić sobie egzystencję. Paweł Bouju przedstawił następującą listę „pensjonistów“ paryskiej radzie miejskiej: Na pierwszym miejscu figuruje Branley, znakomity fizyk, który pierwszy wpadł na pomysł telegrafu bez drutu. Bez niego Marconi nie byłby rozbudował telegrafji bez drutu. Branley byłby mógł zostać miljonerem, ale zapomniał opatentować swój wynalazek, a obecnie żyje w nędzy. Na drugiem miejscu znajduje się inż. Copazza, na trzeciem powieściopisarz Rosny, na czwartem poeta Teilhade, którego wprawdzie we Francji uważa się za klasyka, ale nikt się nie troszczył, z czego ten klasyk ma żyć. Następuje potem kompozytor Aleksander George, rzeźbiarz Beguine, muzyk Daltier, malarze Jeannot, Laguilhermie i Lemordant. Ten ostatni na wojnie stracił wzrok.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Jak może być uzdrowiony polski przemysł drzewny?

Warszawa, 19 kwietnia.

Polski przemysł drzewny przeżywa bardzo poważny kryzys, spowodowany szeregiem okoliczności. W pierwszym rzędzie poruszyć należy sprawę konsumcji wewnętrznej.

Dotychczasowa konsumcja wewnętrzna była niezmiernie niska, przedewszystkiem z powodu ogólnego zubożenia kraju. Konieczność zrównoważenia budżetu Państwa zmusiła też Rząd do jaknajdalej posuniętych oszczędności, co odbiło się przedewszystkiem na zaniechaniu, względnie daleko posuniętem ograniczeniu robót budowlanych, wykonywanych przez Państwo, jak np. budowy nowych linij kolejowych i naprawy już istniejących. Prywatny ruch budowlany był również dotychczas minimalny. To też konsumcja wewnętrzna nie przekraczała 0,25 metra sześć. drewna na jednego mieszkańca i była daleką od norm, istniejących w innych państwach.

Obecny stan gospodarstw leśnych, jakoteż przemysłu drzewnego uniemożliwia czynienie inwestycji: brak dróg komunikacyjnych, któreby umożliwiły przewóz surowca do istniejących, lub powstać mogących zakładów przemysłowych, jest główną przyczyną, że zakłady te nie są udoskonalone, nowe zaś nie powstają. To z kolei powoduje nieekonomiczne obchodzenie się z drewnem, jak ręczny wyrób materjałów ciosanych (naprzykład pokładów kolejowych) i wskutek tego poważne straty w surowcu i dochodowości.

Doniosłej wagi jest też sprawa odpowiedniego bardziej celowego rozmieszczenia tartaków. Jeżeli bowiem uwzględni się, że w Polsce jest obecnie około 180 tartaków z 2,500 trakami, to przy produkcji rocznej ogólnej około 24.000.000 metrów sześciennych i około 60 proc. z tej ilości, tj. 14,000.000 metrów sześciennych użytkowego drzewa, wypada na jeden trak do przetarcia rocznie około 5,600 metrów sześciennych. Rozmieszczenie ich jednak jest takie, że na tartaki w pewnych okolicach wypada bardzo wiele drewna, inne zaś nie mają co trzeć, względnie trzeba dowozić do nich surowiec, co stwarza oczywiście stosunki zupełnie nienormalne.

Obecnie główną rolę w obrocie drzewnym Polski odgrywa rynek niemiecki.

Dane wywozu z lat 1925—1927 stwierdzają nietylko przewagę ogólnych cyfr wywozu drewna do Niemiec, ponad wywozem do państw innych, ale wypływa z nich również znaczna przewaga surowca w stanie okrągłym, ponad wywozem materjałów częściowo bodaj obrobionych.

Sytuacja obecna na niemieckim rynku drzewnym jest tego rodzaju, że wzrosły niepomiernie ceny surowca, a nie podniosły się odpowiednio ceny materjałów. Wpływ sytuacji tej zaznaczył się również bardzo wyraźnie na polskim rynku drzewnym ,na którym ceny materjałów tartych są nieproporcjonalnie niskie, w stosunku do cen surowca.

Jak może być uzdrowiony polski przemysł drzewny?

Przedewszystkiem musi być zwrócona baczna uwaga na zwiększenie konsumcji wewnątrz kraju, zwłaszcza, że sfery zainteresowane przewidują znaczny spadek ilościowy eksportu drzewa. Dążyć również należy do poprawy jakościowej, przez opanowanie między innemi rynków zamorskich. Okolicznością sprzyjającą jest, że, zgodnie z informacjami Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce, istnieją możliwości wywozu drzewa tartego z Polski poza Anglją — do Małej Azji, Egiptu, Syrji, Palestyny, Hiszpanji i Argentyny. Wymagać to będzie jednak spełnienia pewnych warunków. W Egipcie, Syrji, Palestynie trzeba będzie stwarzać składy konsygnacyjne, aby dotrzeć bezpośrednio do konsumenta, ponadto trzeba również dostosować sortymenty do potrzeb miejscowych i kredytować rachunki, potrzeba wreszcie stworzyć odpowiednie, bezpośrednie linje kolejowe, okrętowe, które dotąd nie istnieją, względnie, jak np. Swenska Orient Linie, nie spełniają dobrze swojego zadania.

Brak porozumień w kierunku pewnego ustalenia podziału sfer sprzedaży, oraz brak wspólnych zasad w zakresie polityki cen, stwarza obecnie ogromną konkurencję, wytwarzając chaotyczny układ stosunków w zakresie międzynarodowego obrotu drzewem i pogłębiając depresję cen.

Na wzmożenie eksportu wpłynąłby w znacznej mierze należyty układ stosunków handlowych, a szczególnie uzyskanie „kredytów eksportowych", w ścisłem tego słowa znaczeniu. Akcję tę powinien objąć w pierwszym rzędzie Bank Polski, łagodząc równocześnie rygory, stosowane obecnie w zakresie dyskonta „trat" zagranicznych. Należałoby wreszcie podkreślić groźną dzisiaj konkurencję firm zagranicznych dla rozwoju krajowego przemysłu drzewnego. Firmy te bowiem rozporządzają w przeciwieństwie do firm krajowych tanim i wysokim kredytem. oraz udogodnieniami podatkowemi, co przyczynia się do wypierania firm krajowych przez firmy zagraniczne.

Uzdrowienia przemysłu drzewnego nie można sobie wyobrazić bez przeprowadzenia odpowiednich inwestycyj.

Potrzeba inwestycji dotyczyć winna przedewszystkiem zmiany urządzeń tartacznych, które są przestarzałe, na urządzenia typu nowego, dające nietylko większą wydajność pracy, ale także większą ilościowo i jakościowo wydajność materjałów tartych. Program inwestycji objąć winien również reorganizację metod administracji tartacznej i metod pracy, opierając je na współczesnych metodach naukowej organizacji pracy i produkcji.

Do umożliwienia należytego funkcjonowania wszystkich zakładów przemysłowych, konieczne jest należyte i racjonalne opracowanie i wykonanie planu budowy dróg komunikacyjnych, oraz robót meljoracyjnych. Prawie 11 proc. ogólnej ilości lasów w Polsce, tj. około 1 miljona ha, jest obecnie w takim stanie zabagnienia, że dostęp do nich jest prawie zupełnie uniemożliwiony. **M. G.**

—o§o—

Artykuły pierwszej potrzeby

Izba Przemysłowo- Handlowa w Poznaniu notuje następujące ceny artykułów pierwszej potrzeby w hurcie i w detalu. Hurt za 100 kg.: mąka pszenna 65 proc. — 86,00 — 87,00 — 88,00, ziemniaki — 10,00; za 1 kg.: chleb 65 proc. — 0,62, mięso wołowe — 2,00 — 2,40, słonina — 2,80, smalec 4,00, tłuszcz importowany — 2,90, masło — 7,20 ryż — 0,87 — 1,20 — 1,30, herbata — 10,00 — 12,00 — 15,00 — 18,00 — 20,00 — 6,00 — 6,40, mleko za 1 litr — 0,35, śledzie za beczkę — 142,00 — 146,00 151,00 — 156,00 — 162,00 — 166,00

Notują za 100 kg. w detalu: żyto — 51,00, pszenica — 58,00 — 60,00, mąka żytnia — 70,00 — 74,00, mąka pszenna 65 proc. — 90,00; za 1 kg.: chleb 65 proc. — 0,67 — 0,70 — 0,72, mięso wołowe — 2,80 — 3,20, słonina — 3,00, smalec — 4,40, tłuszcz importowany — 3,20, masło 7,60, ziemniaki — 0,12, ryż — 0,96 — 1,44 — 1,50, herbata — 12,00 — 14,00 — 18,00 — 21,00 — 22,00 — 25,00, kawa — 6,40 — 7,20 — 8,40 — 11,00 — 12,00 — 14,00 kakao — 6,00 — 6,80 — 7,40 — 12,00. mleko za 1 litr: 0,38. jaja za sztukę — 0,17, śledzie za sztukę — 0,15 — 0,18, — 0,20 — 0,25.

Produkcja ropy

W marcu br. wydobyto i odtłoczono w okręgach Borysław, Tustanowice, Mraźnica, Schodnica oraz Urycz i Pereprostyń 4563,99 cystern 10-tonowych ropy, czyli o 374,55 cystern więcej, aniżeli w lutym br., natomiast o 131,53 cystern mniej, aniżeli w styczniu br. Największą produkcję wykazały w marcu w okręgu Borysław—Tustanowice—Mraźnica firmy „Limanowa" — 781,40 cystern, „Premjer" 615,95, „Fanto" — 474,30, „Nobel Standard" — 148,24. „Nafta" — 428.08. „Galicja" — 368,23, „Karpaty" — 257,93. Największą produkcję ropy lżejszej w Mraźnicy wykazała firma Lindenbaum — 5,92 cystern, następnie H. Backenroth i Horn — 3,68, „Faustyna" — 2,25 cystern. W okręgu Schodnica na pierwszem miejscu pod względem produkcji stoi „Galicja" — 66,13 cystern, następnie Sp. Akc. dla Przemysłu Naftowego i Gazów Ziemnych 49,33 cystern, Backenroth jr. 21 cystern, w okręgu Urycz i Pereprostyń Sp. Akc. dla Przemysłu Naftowego i Gazów Ziemnych — 78,13 cystern i Urycka Spółka Akcyjna — 57,93 cystern.

Nici sowieckie w zaman za łódzką manufaktury

Łódzki „Głos Polski donosi": W ubiegłym miesiącu została zawarta transakcja między sowieckiem przedstawicielstwem handlowem „Torgpred" a hurtownią włókienniczą „Bracia Herman i Ska". Przedmiotem transakcji są nici znane z przed wojny wytwórni rosyjskiej „Newskaja manufaktura". Sprzedaż nici na Polskę objęła firma „Bracia Herman", wszczynając jednocześnie starania o nadanie transakcji formy handlu zamiennego, gdyż w zamian za nici eksportowana ma być do Rosji manufaktura bawełniana i wełniana. Jak się dowiadujemy, nadeszły już do Warszawy większe transporty nici, których sprzedaż uskutecznia w stolicy filja hurtowni „Bracia Herman". W Łodzi sprzedaż nici rozpocznie się w przyszłym tygodniu.

Jednocześnie toczą się dalsze pertraktacje o zrealizowanie drugiej części transakcji, która polegać będzie na przyjęciu przez „Torgpred" wyrobów włókienniczych tytułem pokrycia należności za nici.

NOWE CENY WĘGLA W WARSZAWIE. Urząd walki z lichwą w Warszawie ustalił następujące ceny grubszych gatunków węgla opałowego za 1 tonę w hurcie: przy ładunkach wagonowych loco stacja Warszawa — 51 zł, przy ładunkach wozowych loco st. Warszawa — 52,50, z dostawą do domów i znoszeniem — 68,55 zł.; cena węgla w składach detalicznych ustalona została na 70,85 zł. za tonę. Powyższe ceny obowiązują od dn. 19 bm.

PRÓCZ NOWEGO PODATKU OD SAMOCHODÓW, o czem w części nakładu wczoraj donieśliśmy, istnieje projekt opodatkowania benzyny samochodowej, w wysokości 5 gr. od 1 litra. Jednocześnie zostałyby wprowadzone podatki od pojazdów konnych, których jest w Polsce 2 miljony. Projekt ten ma być wkrótce wniesiony do Sejmu.

INFORMATOR GOSPODARCZY

„J. B. R. RZESZÓW": Używanie orła czy też innego godła państwowego bez osobnego zezwolenia Min. Spraw Wewnętrznych jest niedozwolone i karygodne.

„STAŁY CZYTELNIK, PRZECŁAW": O ile zatrudnia Pan najwyżej jednego robotnika, to nie potrzebuje Pan wcale płacić podatku obrotowego. Jeżeli zatrudnia Pan więcej robotników, wówczas należy się dwa procent pod. obr. Dodatek na rzecz samorządów wynosi czwartą część pod. państwowego.

„Z. D. CZARNA KOŁO USTRZYK": Nie może Pan na tych warunkach wydzierżawić, gdyż do takiego dzierżawcy odnosiłaby się również ustawa o ochronie drobnych dzierżawców i nie mógłby Pan dzierżawy takiej wypowiedzieć.

„P. A. MAHLER, TARNÓW": Ostatnio wydane rozporządzenie o godzinach pracy w handlu nie reguluje wcale tej kwestji, zależną ona jest od uznania miejscowych władz. **Dr. B. S.**

Uroczyste poświęcenie sztandaru krakowskiego gimnazjum żyd.

Kraków, 21 kwietnia

(t.) Wobec delegatów wszystkich narodowych ugrupowań i instytucyj w naszem mieście, przedstawicieli gminy żydowskiej, stowarzyszenia „Bnej Brith", związku kupców i in., oraz zaproszonych gości odbyła się wczoraj przedpołudniem na placu boiska Ż. K. S. „Makkabi" uroczystość poświęcenia sztandaru szkolnego koedukacyjnego gimnazjum hebrajskiego w Krakowie.

Z wybiciem godziny 11-tej rozległ się hejnał orkiestry gimnazjum, poczem po komendzie plutonowych, podniesiono na maszt przy dźwiękach hymnu państwowego flagę Rzeczypospolitej; następnie odegrała orkiestra narodowy hymn żydowski. Z kolei uroczystość poświęcenia sztandaru zagaił dyrektor szkoły prof. Scherer, który wskazał na wzorowy rozwój powierzonej mu placówki, rozwój umożliwiony dalekoidącem poparciem ze strony społeczeństwa żydowskiego, a zwłaszcza szeregu zasłużonych ofiarodawców, dobrej woli i gorącego zapału życzliwości władz szkolnych i pracy grona nauczycielskiego. Następnie wita dyrektor szkoły przedstawicieli poszczególnych organizacyj i stowarzyszeń, oraz zaproszonych gości.

W dalszym ciągu przemówił zasłużony prezes towarzystwa szkoły i gimnazjum żyd. w Krakowie, dr Chaim Hilfstein, który rozpoczynając swe przemówienie hebrajskiem zagajeniem, wskazuje na historyczną doniosłość i bieżące znaczenie ufundowanego przez Komitet rodzicielski gimnazjum białoniebieskiego sztandaru, który wręcza obecnie dyrektorowi szkoły z apelem o dalszą owocną opiekę nad tem, co naród ma najdroższego, tj. nad młodzieżą, uczęszczającą do narodowej szkoły, która pomimo trudności w początkowych stadjach rozwoju, stanęła obecnie na wysokim poziomie.

Z kolei przemawia prezeska Komitetu rodzicielskiego p. Tignerowa, która i ze swej strony wręcza dyrektorowi pięknie prezentujący się

SZTANDAR GIMNAZJUM.

o wymiarach 80/80, z białego jedwabiu haftowanego jedwabiem niebieskim i złotym.

Prawa strona sztandaru wykonanego według nagrodzonego 1. nagrodą konkursowego projektu prof. H. Teppera, stanowi biały sztandar herzlowski z niebieską „tarczą Dawida", siedmioma złotemi gwiazdami i polskim napisem: „Żydowskie gimnazjum w Krakowie"; dookoła wije się niebieski ornament szofarów, zamknięty w rogach drobnemi menorami. Lewą stronę sztandaru, bardziej niebieską otwiera ornament z liści i czterech złotych kwiatów ostu (w myśl gnomy: „Cierniowa jest droga nauki, a kwiat złoty"); w środku widnieje duża złota menorah i napis hebrajski: „Gimnasjah iwrith b-Kraków". — Drzewce sztandaru wieńczy mosiężna pozłacana głowica przedstawiająca „świecznik przecięty „tarcza Dawida". Z głowicy drzewca zwisają dwie szarfy, jedna o barwach państwowych (białoczerwona) druga o barwach narodowo-żydowskich (biało-niebieska).

Całość miło wpada w oko.

Po odegraniu sztandarowego marsza przez orkiestrę gimnazjalną, raz jeszcze zabiera głos dyrektor szkoły, zapraszając do wbijania pierwszych gwoździ sztandarowych.

Niestety wskutek chwilowej niedyspozycji ojciec duchowy szkoły poseł dr Thon, który miał dokonać poświęcenia sztandaru szkolnego nie mógł wziąć udziału w uroczystości, przesyłając przez usta dra Hilfsteina serdeczne życzenia dalszego rozwoju naszego gimnazjum; dr. Hilfstein wbija też gwóźdź sztandarowy. posła dra Thona. Wbijają gwoździe i wygłaszają przemówienia: imieniem prezydjum gminy żydowskiej dr Landau, im. stow. Bnej Brith dr Fischlowitz, im. Egzekutywy i organizacji sjońskiej dyr. Hollander, im. Mizrachi p. Margulies, im. „Now. Dziennika" dr Berkelhammer, im. Zrzeszenia Kobiet Żyd. Drowa. Süsskindowsa, rabin Dr. S. Schmelkes, im. Stow. Kupców p. Spira, im. Ż. Tow. Gimnastycznego dyr. Hochwald, im. Ż. K. S. Makkabi p. Freund, poczem dalsze gwoździe wbijają członkowie Komitetu Szkoły i przedstawiciele szeregu innych instytucyj, grona nauczycielskiego szkoły i organizacyj sjońskiej młodzieży akademickiej. Ku czci twórcy i realizatora szkoły hebrajskiej w Krakowie śp. Salomona Lesera wbija gwóźdź dr. Hilfstein, a imieniem chorobą przeszkodzonego, poprzedniego prezesa Towarzystwa Szkoły, dra Krengla dyr. Scherer.

Po skończeniu wbijania gwoździ sztandarowych, wręcza dyrektor szkoły chorążemu sztandaru, Kwittnerowi sztandar, poczem przemówienia wygłaszają wychowankowie szkoły: B. Biedermannówna, L. Rosenblum i F. Spira, przyrzekając wysokie dzierżenie sztandaru, któremu pozostaną wierni na zawsze.

Sympatyczną uroczystość zakończyła sprawna

DEFILADA UCZNIÓW

krakowskiego gimnazjum hebrajskiego przed sztandarem, poczem przy dźwiękach orkiestry szkolnej młodzież pomaszerowała w zwartych kolumnach ulicami Koletek, Agnieszki, częścią Grodzkiej, Stradomiem i Dietlowską do gmachu szkolnego przy ul. Brzozowej, ponosząc z sobą białoniebieski sztandar.

Oby młodzież krakowskiego gimnazjum hebrajskiego istotnie na zawsze pozostała wierna temu sztandarowi, który jest i będzie sztandarem ich serc gorących i podatnych dla wiedzy umysłów, drogowskazem dla obecnych i przyszłych wychowanków tego gimnazjum!

Wzrost dochodów Keren Hajesodu

„Ziko" donosi z Jerozolimy pod datą 18 bm. że w miesiącu marcu br. wpłynęło do centrali Keren Hajesodu w Jerozolimie przeszło 45.000 funtów szt., a więc blisko o 11.000 funtów więcej, niż w miesiącu lutym.

Pawilon żydowski na międzynarodowej wystawie prasy

Berlin. (ŻAT) W związku z międzynarodową wystawą prasową w Kolonji „Pressa 1928" nadburmistrz koloński zaprosił przedstawicieli prasy niemieckiej i zagranicznej na konferencję do urzędu prasowego Rzeszy. Po krótkiem przemówieniu komisarza rządowego wystawy byłego ministra Dra Külza, który podkreślił moment polityczny wystawy, mającej się przyczynić do zbliżenia i wzajemnego porozumienia narodów, generalny dyrektor „Pressy" Dr. Esch wygłosił ciekawy referat ilustrowany przeźroczami świetlnemi o charakterze, formie i zakresie wystawy. Cały świat kulturalny, zaznaczył on, przygotowuje się już od roku do tej światowej wystawy, której otwarcie nastąpi 12-go maja w Kolonji. Imponujący budynek wystawowy, którego długość sięga 3 kilometrów, został już ostatecznie wykończony. Wieża „Pressy", wysokości 85 metrów dominuje nad całym obszarem wystawy obejmującej pół miljona metrów kwadratowych. Obok oddziałów ogólnych ze wszystkich gałęzi prasy i obsługi prasowej znajdować się będą również specjalne wystawy różnych wielkich grup, jak naprzykład prasy i piśmiennictwa katolickiego, ewangielickiego i żydowskiego. Należy oczekiwać, że myśl o współpracy międzynarodowej otrzyma dzięki wystawie Pressy nowego bodźca. Wśród zadeklarowanych przeźroczy widziano również piękny pawilon oddziału żydowskiego „Jüdische Sonderschau der Pressa- ISOP" który obejmuje prasę żydowską 35 krajów w 26 językach obok bogatego działu kulturalno-historycznego.

Konflikt językowy w Estonji

Ryga. ŻAT. Ostatnie posiedzenie żydowskiej Rady kulturalnej w Estonji miało bardzo burzliwy przebieg z powodu kłótni i tarć istniejących od dłuższego czasu między jidyszystami a hebraistami. Podczas wyborów do komitetu centralnego rady, które miało się odbyć z powodu rezygnacji jidyszystów i poalej-sjonistów przedstawiciele obu tych kierunków oświadczyli, że nie wezmą udziału w wyborach, ponieważ nie mają zaufania do obecnego składu zarządu. Na miejsce jidyszystów, którzy zrzekli się swoich mandatów, weszli do rady 1 sjonista i 1 bezpartyjny. W ten sposób bezpartyjni tworzący najmniejszą grupę w radzie kulturalnej będą mieli absolutną większość w komitecie centralnym. Sjoniści stanowiący największą grupę będą mieli tylko trzech członków w zarządzie.

Gdy podczas zebrania poruszona została sprawa założenia ogródków dziecięcych, znowu wypłynęła kwestja językowa i doszło do ponownego konfliktu. Podniecenie umysłów było tak wielkie, że musiano kilkakrotnie przerywać posiedzenie. W końcu uchwalono zdjąć tym razem sprawę ogródków dziecięcych z porządku dziennego i tylko dzięki temu udało się zamknąć posiedzenie w spokoju.

O stanowisko Ameryki w kwestji mniejszości europejskich

Nowy Jork. (ŻAT) Amerykański sekretarz stanu dla spraw zagranicznych Kellog potwierdził oficjalne stanowisko Stanów Zjednoczonych wobec problemu mniejszości w Europie w sensie doniesienia otrzymanego przez Żyd. Agencję Telegraficzną z kół waszyngtońskich. Według tego doniesienia bezpośrednia interwencja ze strony Ameryki na korzyść mniejszości w Rumunji i innych krajach europejskich jest niemożliwa ze względów dyplomatycznych. Natomiast Ameryka nadal będzie przestrzegała tradycyjnej polityki sympatji dla uciskanych narodów i mniejszości.

Nowy Jork. (ŻAT) W dzisiejszym numerze New-York Times, ogłoszony został artykuł wstępny, w którym autor zaznacza, że Ameryka ma obecnie jeszcze większe prawo do interesowania się położeniem mniejszości w Rumunji, aniżeli swego czasu przy zerwaniu traktatu handlowego z carską Rosją. New York Times uzasadnia swoje stanowisko tem, że Stany Zjednoczone aktywnie przyczyniły się do zwycięstwa koalicji w wojnie światowej i tylko dzięki Ameryce powiększone zostało terytorjum Rumunji i uratowana została niepodległość państwa rumuńskiego.

ŻYDOWSKI KOMITET GIER OLIMPIJSKICH W ROKU 1928. Młodzież żydowska w Amsterdamie czyni przygotowania do przyjęcia żydowskich uczestników na igrzyskach olimpijskich, które mają się odbyć w lecie br. w Amsterdamie. W tych dniach odbyła się tu narada szeregu żydowskich związków młodzieży, poświęcona tej sprawie. Aszkenazyjska gmina żydowska przyrzekła pisemnie swoją współpracę. Przyjęto szereg uchwał w sprawie przygotowań do podejmowania żydowskich uczestników i gości na igrzyskach olimpijskich. Naczelny rabin Amsterdamu zakomunikował przedstawicielowi ŻAT-ej że żydowscy goście na igrzyskach olimpijskich będą mieli zapewniony wikt koszerny.

70-TA ROCZNICA URODZIN LEONARDA COHENA. Wiceprezes towarzystwa ICA i znany filantrop żydowski w Londynie p. Leonard Cohen obchodził w tych dniach 70-tą rocznicę swoich urodzin. P. Cohen jest również jednym z założycieli „Ligi Żydów angielskich" i jakkolwiek nie jest sjonistą, uczestniczy w „Radzie ekonomicznej dla Palestyny". Pozatem jubilat jest prezesem szeregu żydowskich instytucyj dobroczynnych w Londynie.

EGZEKUTYWA SJONISTYCZNA WOBEC POBYTU KSIĘŻNICZKI MARY W PALESTYNIE. Egzekutywa sjonistyczna w Jerozolimie wystosowała do księżniczki Mary depeszę powitalną z okazji jej pobytu w Palestynie. Księżniczka Mary w odpowiedzi swojej na to powitanie dała wyraz swojej radości z powodu wielkich postępów, jakie stwierdziła w rozwoju Palestyny.

WALKA O... NUMERUS CLAUSUS. Trzeci zjazd studentów niemieckich, odbywający obecnie swoje narady w Elberfeldzie i reprezentujący głównie akademików z pod znaku „Voelkische" przyjął szereg uchwał o charakterze wybitnie antysemickim. Zjazd postanowił przeprowadzić niezbędne badania statystyczne celem ustalenia udziału Żydów w zawodach wyzwolonych oraz żądać zaprowadzenia na wyższych uczelniach niemieckich „numerus clausus" dla Żydów.

SEKRETARZ ŚWIATOWEJ ORGANIZACJI SJONISTYCZNEJ p. Izrael Cohen otrzymał z powrotem za pośrednictwem „Foreign Office" wszystkie swoje dokumenty, które zostały mu skonfiskowane przez rumuńskie władze pograniczne podczas jego podróży z Rumunji do Budapesztu.

W sprawie tej natychmiast po konfiskacie podjął interwencję z polecenia „Foreign Office" poseł angielski w Budapeszcie.

Kto ma prawo do uzyskania odroczenia służby wojskowej?

Odroczenia terminu odbycia czynnej służby dla jednego żywiciela rodziny i właściciela odziedziczonego gospodarstwa rolnego można udzielać na przeciąg jednego roku w sposób następujący:

1) poborowym, którzy stawali w przepisanym wieku po raz pierwszy przed 1-ym październikа i wnieśli podania we właściwym czasie — do 1-go października następnego roku;

2) poborowym, którzy stanęli w wieku przepisanym po raz pierwszy po 1-ym października, a przed okresem głównego poboru i wnieśli podania we właściwym czasie — tylko do najbliższego października;

3) poborowym, którzy stanęli do poboru po raz pierwszy lub drugi w tym roku kalendarzowym, w którym kończą 22 lata życia i wnieśli podanie we właściwym czasie — od 1-go października tego roku w którym kończą 23 lata;

4) poborowi, którzy stanęli do poboru po raz pierwszy, drugi lub trzeci w roku w którym kończą 23 lata życia, albo stanęli do poboru po upływie wieku poborowego z odroczeń służby korzystać nie mogą.

Poborowi ci, o ile co do nich zachodzą warunki przewidziane w art. 54, 55 ustawy mogą wnieść podania w terminie wskazanym o przyznanie im ulgi z art. 56 ustawy.

Odroczenie powinno być udzielane poborowym wymienionym w nowej ustawie art. 57 p. 1 do 1-go lipca tego roku, w którym kończą 22 lata; poborowym odpowiadającym art. 57 p. 2 do 1-go lipca tego roku w którym kończą 23 lata. W drodze wyjątku minister spr. wojskowych udziela odroczeń do 1-go lipca roku w którym poborowy kończy 25 lat

a) urodzonym w roku 1906 i starszym, którzy w r. b. korzystali z odroczenia jako studenci wyższych uczelni, o ile przedstawią dowody, że są nadal studentami i wniosą w terminie podanie, b) urodzonym w roku 1907 ubiegającym się o odroczenia z art. 57 p. 2 ustawy, którzy udowodnią, że zgłaszali się przed wstąpieniem na uczelnię wyższą ochotniczo do wojska i nie zostali przyjęci z powodu braku warunków fizycznych lub przedstawią świadectwa o osiągnięciu z wynikiem dostatecznym drugiego stopnia przeszkolenia wojskowego.

Poborowi korzystający z odroczeń na podstawie art. 57 p. b. dawnej ustawy kończący 25 lat mogą otrzymać od komendanta P. K. U. przesunięcie terminu wcielenia do 1-go lipca następnego roku o ile do 1-go czerwca złożą odnośne podanie do P. K. U.

Poborowym wymienionym w art. 57 p. 3 ustawy nowej udziela się odroczeń do 1-go lipca roku w którym kończą 25 lat.

Odroczenia studentom i uczniom mogą być udzielane jednorazowo, tj. na cały okres przewidziany ustawowo jednak w granicach wymaganych dla ukończenia studjów. Odroczenie gaśnie przed upływem okresu, oznaczonego w art. 57 z chwilą ukończenia zakładu naukowego o czem poborowy winien powiadomić do dni 8 władzom administracyjnym.

Z pośród wniesionych podań o odroczenie służby wojskowej muszą być bezwzględnie natychmiast po poborze ogólnym rozpatrzone i merytorycznie załatwione podania o odroczenie z tytułu studjów wymienionych w art. 57 p. 3 i 2 nowej ustawy. W ciągu 15 dni po zakończeniu poboru ogólnego kierownik administracji ogólnej obowiązany jest wysłać do P. K. U. imienny wykaz poborowych, którym udzielono odroczeń służby wojskowej z wymienionego art.

Utrzymanie tego terminu jest konieczne ze względu na akcję wcielenia poborowych z cenzusem następującą wkrótce po poborze.

Sjonizm podjął się gigantycznego dzieła Odbudowy Erec Izrael. Przez wykupienie szekla stajesz się członkiem Org. Sjoń., a więc manifestujesz Swą chęć do odbudowy Erec.

Walka ministra oświaty z krótkiemi sukienkami pensjonarek

Z Budapesztu donosi CEPS:

Obecny rząd węgierski jest czujnym stróżem obyczajowości i stara się przeciwdziałać wszystkiemu, co mogłoby ujemnie wpływać na poczucie moralności mieszkańców kraju. Dlatego to, jako pierwszy z najbardziej powołanych stróżów obyczajów węgierskich, minister oświaty hr. Klebelsberg, zdecydował się na czyn. Podjął walkę ze zbyt daleko idącą ekscentrycznością obecnej mody, która zbierała już nawet laury w żeńskich szkołach średnich, skracając sukienki pensjonarek ponad kolanka, obnażając ramiona i przepisując głęboko wycięty dekolt. Aby więc „niebezpieczeństwu" temu położyć kres, wydało ministerstwo kultury rozporządzenie, na mocy którego wszystkie uczenice szkół średnich będą musiały nosić przepisany przez ministerstwo mundurek, zakrywający pieczołowicie kolanka i ramiona, przyczem oczywiście wykluczony będzie wszelki dekolt.

Wiadomość o tem rozporządzeniu spadła jak grom z jasnego nieba i wywołała szalony popłoch wśród pensjonarek, które w ostatnich latach hołdują modzie pod każdym względem, przy każdej okazji i za wszelką cenę. Ale jeszcze większe przerażenie wywołała wiadomość ta wśród członków cechu krawieckiego, który w rozporządzeniu tem widzi groźne niebezpieczeństwo dla swej egzystencji. Z tego powodu zwołano w Budapeszcie wielkie zgromadzenie, na którem przedstawiciele większych i mniejszych salonów mody protestowali przeciw temu drakońskiemu rozporządzeniu pana ministra, dzięki któremu węgierscy krawcy a przedewszystkiem krawczynie stracą więcej niż 20,000 klijentek.

Krawcy węgierscy, tak jak zresztą wszyscy inni krawcy na tym świecie, nie potrafią zrozumieć, dlaczegoby dzisiejsza moda miała być niebezpieczeństwem, zagrażającem moralności dziewcząt? Przeciwnie, obecna moda, tak jak moda każdej epoki, uszlachetnia obyczaje. To jest fakt nie ulegający wątpliwości, a kto twierdzi inaczej, nie jest krawcem. Właściciel pewnego budapeszteńskiego salonu mód miał przy tej okazji rozmowę z redaktorem jednego z dzienników stolicy Węgier, w której zauważył, że wprowadzenie mundurku dla pensjonarek będzie mieć ujemny wpływ nietylko z punktu widzenia krawieckiego, ale i z punktu widzenia — kulturalnego. Mianowicie — powinien się o tem dowiedzieć każdy kto tego jeszcze nie wie — mundurek pozbawi panienki poczucia estetyki i indywidualnego smaku. Bo inaczej — broń Boże — krawcom węgierskim ani przez myśl by nie przeszło, żeby bronić tej bądźcobądź ekscentrycznej mody, która „dzięki swojemu wyglądowi, przypominającemu „demimende", jest niesympatyczna dla samych krawców". Ale ta skrajność mody wcale a wcale nie usprawiedliwia jeszcze większej skrajności ze strony drugiej: noszenia mundurków. W tym wypadku trzeba zastosować inne środki. Niech szkoły rozporządzą, że sukienka powinna sięgać tyle a tyle centymetrów pod kolana, że ramiona i ręce muszą być zakryte do ostatniego centymetra kwadratowego, że wycięcie może być tylko takie, aby była widoczna sama tylko szyja a nic więcej. To wszystko mogą szkoły zrobić, ale niech pozostawią pensjonarkom możność ubierania się według własnego gustu.

Na podstawie tego rozporządzenia musiałoby nosić mundurki około 30,000 dziewcząt, to znaczy, że rzemiosło krawieckie miałoby o 30,000 klijentek mniej, w następstwie czego wzrosłoby bezrobocie w tej gałęzi przemysłu w sposób zatrważający. Wszystkie te powody nie dają jednak gwarancji, że wpłyną na ministra Klebelsberga w kierunku złagodzenia przepisu i nadal pozostaje możliwość, że pensjonarki będą musiały nosić sukienki, w których ostatecznie można się nawet uczyć, można nawet kurze ścierać i gotować, ale w żaden sposób nie można tańczyć charlestona...

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce pisma prosimy o bezzwłoczne odnowienie prenumeraty na miesiąc maj.

WIADOMOSCI Z KRAJU

WŁ. BURCEW W WARSZAWIE. Do Warszawy przybywa znany rosyjski powieściopisarz i działacz antybolszewicki, Włodzimierz Burcew.

NOWY LEKARZ ZDROJOWY W KRYNICY. Obowiązki lekarza zdrojowego w Krynicy objął świeżo mianowany na to stanowisko dr. W. Grabe Łęcki, dotychczasowy asystent kliniki ginekologicznej uniwersytetu warszawskiego.

OLBRZYMIE STRATY Z POWODU ŚNIEŻYCY W WARSZAWIE. Z Warszawy donoszą: Władze pocztowe i telegraficzne w Warszawie dokonały prowizorycznego obliczenia uszkodzeń słupów telegraficznych, w związku z szalejącym nad Warszawą huraganem śnieżnym. Dotychczas stwierdzono, że naprawa wymaga 843 słupów. Na ogólną ilość biegnących z Warszawy do większych ośrodków kraju 108 przewodów, było czynnych przedwczoraj zaledwo 16. W Warszawie zostało uszkodzonych około 1000 połączeń telefonicznych.

AFERA SZPIEGOWSKA NA WILEŃSZCZYŹNIE. Władze wojskowe wykryły na Wileńszczyźnie olbrzymią aferę szpiegowską, której nici rozciągały się na tereny kilku województw wschodnich. W związku z tą aferą aresztowano i osadzono w więzieniu dwóch głównych przywódców: A. Siukiewicza i Bazylego Piwowarczyka. Przy aresztowanych znaleziono materjały obciążające, plany dyslokacji oddziałów ochrony pogranicza i ich uzbrojenia, a dalej dowody, stwierdzające łączność z wywiadem sowieckim.

ZAMORDOWANIE ŻYDÓWKI W ŁODZI. W Łodzi przy ul. Aleksandrowskiej 35 zamordowano onegdaj 28-letnią kobietę Ch. Chaimowicz. Mordercy wpadli o godz. 10 rano do mieszkania Chaimowiczowej, zadali jej kilka śmiertelnych ciosów tępem narzędziem i zrabowali większą sumę pieniędzy. Śledztwo wykazało, że mordercy dokonali na swej ofierze gwałtu, a potem zabili ją.

KATASTROFA NA KOLEJCE PODMIEJSKIEJ Onegdaj o godz. 6 popołudniu na podmiejskiej kolejce wilanowskiej nastąpiła niezwykłych rozmiarów katastrofa. Na trzecim kilometrze od Warszawy pociąg jadący z Warszawy do Konstantynowa, na skutek wykolejenia się lokomotywy, uległ katastrofie. Lokomotywa, przechyliwszy się, wywróciła się na prawą stronę toru. Idący zaś za nią wagon drugiej klasy spiętrzył się, padając na wywróconą lokomotywę. Wskutek uderzenia pękła rura manometru, powodując wybuch kotła, kłęby dymu i pary ogarnęły cały pociąg. Wśród pasażerów powstała panika. W wyniku katastrofy 5 osób zostało bardzo ciężko rannych i poparzonych, kilkanaście osób doznało lżejszych obrażeń.

Samolot i silnik „Bremen"

Samolot nazwy „Bremen", na którym pilot niemiecki Koehl w towarzystwie lotnika irlandzkiego Fitzmaurice i barona v. Hünefelda, jako pasażera, przelecieli w dn. 12-tym i 13-tym bm. Atlantyk z Irlandji do Nowej Finlandji, nie jest żadnym specjalnym płatowcem, budowanym dla celów raidowych, a jest to zwykły metalowy samolot Junkersa, w którego wnętrzu wbudowano dodatkowe zbiorniki benzynowe. Tego samego typu samolotów używa od samego początku swojego istnienia Polska Linja Lotnicza Aerolot.

Samolot „Bremen" wyposażony był w silnik Junkersa „L. 5", chłodzony wodą. Silnik ten nie jest również nam obcy, bo już od r. 1927-go używa go na swych samolotach Polska Linja Lotnicza Aerolot.

DZIEŃ POLITYCZNY

Projekty ustrojowe p. Dmowskiego

P. Roman Dmowski ogłasza znowu na łamach prasy endeckiej cykl artykułów. Tym razem pod tyt. „Nowy Sejm i polityka wewnętrzna". Ciekawe, że w ustępie poświęconym „władzy prawodawczej i jej stosunkowi do wykonawczej" dochodzi leader endecji do konkluzji, leżącej zupełnie na linji sanacyjnych projektów ustrojowych.

System reprezentacyjny w naszem państwie o tyle może jako tako funkcjonować, o ile nie będzie posiadał postaci skrajnego parlamentaryzmu: — Rząd nie może wychodzić z Sejmu i nie może być obalony przez Sejm za pomocą prostego votum nieufności. Kraj nie może być skazany na ciągłe kryzysy rządowe, a rząd i jego członkowie nie mogą być zmuszani do ciągłego zabiegania około posłów, ażeby chwilowo nie zabrakło im paru głosów większości. To zabieganie właśnie sprawia, że posłowie wyzyskują swą rolę, wkraczają w sferę władzy wykonawczej, rządzą się w ministerjach, co prowadzi do całego szeregu nadużyć i dezorganizuje administrację państwa.

Gdy Izba może odrzucić budżet i gdy budżet, nie przyjęty przez nią, nie może być wykonywany, tem samem ma ona możność usunięcia rządu, który uważa za nieodpowiedni, bo rządzić bez wykonywania budżetu nie można. Różnica jest tylko ta, że nie może go ona obalić każdej chwili, z dnia na dzień, że rząd przez pewien czas może pozostawać przy władzy, utraciwszy większość w Izbie. Na tem państwo tylko zyskuje, gdyż jest zabezpieczone przed niespodzianemi a częstemi kryzysami.

Prezydent Rzplitej miałby zaś, w razie odrzucenia przez Sejm budżetu, prawo rozwiązania Sejmu,

gdy sądzi, że opinja kraju jest za rządem przeciw Sejmowi, i że nowe wybory dadzą Sejm, który przedłożony budżet przyjmie.

Dziewięć cudów świata współczesnego

Pewne amerykańskie czasopismo rozpisało ankietę na temat siedmiu cudów naszej epoki. Ankieta ta posiada specjalne znaczenie, ponieważ zabierali w niej głos wybitne osobistości, a uporządkowanie materjału powierzono prezydentowi technologicznego instytutu stanu Massachussets prof. Samuelowi W. Strattonowi.

Przypominamy, że siedem cudów starożytności tyczyło się wyłącznie tylko dziedziny sztuki i architektury. Były to piramidy i Sfinks, wiszące ogrody Semiramidy, świątynia Djany w Efezie grób Mauzolusa w Małej Azji, kolos na wyspie Rodos, statua Zeusa w Olimpji i wieża w Aleksandrji. Wszystkie te cudy uległy zniszczeniu z wyjątkiem piramid i Sfinksa. Nowoczesne cudy są znacznie trwalsze, albowiem polegają na opanowaniu przyrody.

Wedle Strattona mamy aż dziewięć nowych cudów świata, a mianowicie: 1) odkrycie bakteryj i powstanie bakterjologji, 2) rozwój naszej wiedzy o składzie materji i promieniowaniu, 3) zastosowanie elektryczności jako światła i siły, 4) konstrukcja motorów, 5) nowoczesne metody budowy domów, oparte na metalach i cemencie, 6) nowoczesna metalurgja, 7) konserwowanie środków żywności, 8) aeronautyka, 9) rozwój maszyn ułatwiających pracę i potęgujących jej wydajność.

Bakterjologja zawdzięcza swe powstanie Pasteurowi. Dawniej dżuma, cholera i inne zarazy były prawdziwą plagą, a teraz jesteśmy bądź co bądź przeciwko niej uzbrojeni. Kilkadziesiąt lat zaledwie nas dzieli od odkrycia Pasteura, który zauważył, że procesy fermentacji piwa i wina nie dzieją się „same przez się", lecz są dziełem małych niedostrzegalnych gołem okiem istot. Od tego momentu zaczęła się gonitwa za temi istotami, nastąpiły odkrycia rozmaitych rodzajów bakteryj, a obecnie znamy przeszło tysiąc ich rodzajów. Cała nowoczesna chirurgja, hygjena, ba rolnictwo, są w przeważnej części zależne od bakterjologji.

Wiedza nasza o składzie i istocie materji rozpoczęła się od małych niewidzialnych atomów. Nastąpiło potem odkrycie radu, które nam pozwoliło popatrzeć się nieco głębiej w tajemnicę świata. Dzięki tym odkryciom otrzymaliśmy nowoczesną chemję, ale i równocześnie i medycyna znalazła dla siebie nową dziedzinę, dzięki zastosowaniu promieni Roentgena. Także nasze radjo zawdzięcza swoją egzystencję temu cudowi.

Elektryczność, ów trzeci cud świata, znaną nam jest już dość dawno, chociaż jej istota pozostaje dalej dla nas zupełnie nieznaną. Przypomnijmy sobie owe ostrożne eksperymenty Faradaya i porównajmy z niemi olbrzymie dynama, które wytwarzają i rozdzielają siłę. Telegraf, telefon, elektryczne ogrzewanie, telegraf bez drutu, radjo, oto szereg cudów, z których każdy przewyższa siedem cudów starożytności.

A jakąż rewolucję wprowadziły motory! Świat otrzymał niejako nowe oblicze, przyczem zauważyć należy, że ludzka wynalazczość na tem polu znajduje się dopiero w stadjum początkowego rozwoju.

Piątym cudem świata jest chyba nowoczesna architektura posługująca się metalem i cementem. I oto w rezultacie otrzymaliśmy potężne mosty, tamy, kolej podziemną, kanały, tunele, i drapacze chmur. Dzięki tym metodom można w przeciągu kilku miesięcy zbudować gmachy, na które twórcy piramid potrzebowaliby chyba całych stuleci.

W dziedzinę innego cudu wkraczamy, gdy przystępujemy do metalurgji. Zezwala nam ona, przy zastosowaniu rozmaitych procesów sztucznych temperatur, na spajanie ze sobą różnorodnych metali. Wystarczy wskazać na stal niklową, która o 50 procent jest silniejszą od zwykłej stali, a bez której nie mogło być mowy o śmigłach samolotów ani też o budowie nowych mostów.

Konserwacja środków żywności jest podstawą przemysłu. Dzięki niej bowiem mogą sie utrzymać centra przemysłowe zdala od okolic rolniczych. Dzięki zastosowaniu naszej wiedzy o bakterjach można utrzymać i transportować na dalekie odległości środki żywności.

W związku z tem wszystkiem pozostaje aeronautyka. Dawne marzenie rozmaitych Icarusów znalazły obecnie niejako swe urzeczywistnienie, teraz zapomocą aeroplanów można opanować zupełnie przestrzeń co dla rozwoju ludzkości niezmierną ma doniosłość.

Pozostają wreszcie maszyny, potęgujące wydajność pracy ludzkiej. Dotychczas człowiek był skazany tylko na pracę swych rąk, atoli dzięki maszynom przestaje być niewolnikiem. Maszyny wyzwalają człowieka i umożliwiają mu inne zupełnie życie.

Gdy się mówi o cudach starożytności, mimowoli ogarnia nas melancholja, okazało się bowiem, że czas był silniejszy od tych cudów. Gdy się mówi natomiast o cudach naszej epoki ogarnia nas optymizm, albowiem są one wieczne i trwałe jak ludzkość cała.

Podziękowanie.

WPanu Dr. Arnoldowi ZIMMERSPITZOWI sekret. Zrzeszenia Lokatorów dzielnicy VII i VIII w Krakowie, Podbrzezie 6, za sumienne i energiczne przeprowadzenie sądu polubownego składa tą drogą serdeczne podziękowanie Rabin Schaje Halberstam, właśc. realn.

Jakób ...ustbader administrator 76 Mozes F... lokator

Program stacyj radjofonicznych

Sobota, 21 kwietnia

Kraków (566 m) 12 i 15 Komunikaty. 15'30—16 Odczyt dla maturzystów (Przy ...nierza z r. 1914). 16'40—17'05 Odczyt pt. „Piękno Tatr" wygł. Prof. Dr St. Niemcówna. 17'20—17'45 Odczyt pt. „Dole i niedole pieśni Legjonów", wygł. p. J. A. Madey. 17'45—18'55 Audycja dla najmłodszych: „Królowa śniegu", bajka Andersena wykon. art. Teatru M. 19'35—20 Transm. z Warszawy odczytu pt.: „J. K. Bandrowski", wygł. Red. Z. Dębicki. 20'05—20'30 Odczyt pt. „Przegląd polityki zagranicznej" wygł. Dr J Reguła 20'30 Transm. z Warszawy (Operetka Fr. Lehara „Nareszcie sami") 22—22'30 PAT 22'30—23'30 Muzyka tan.

Warszawa (1111 m) 12 i 15 Komunikaty. 15'30 Odczyt dla maturzystów. 17'45 Transm. z Krakowa. 20'30 „Nareszcie sami" operetka Lehara. 22 PAT. 22'30 Muz. tan.

Poznań (344.8 m) 17'45, 20'30 i 22'50—1-ej Koncerty.

Katowice (422 m) 20'30 Operetka z Warszawy. 22'30 Koncert.

Wilno (435 m) 20'30 Operetka.

Wiedeń (517.2 m) 11 i 17 Koncerty. 19'45 Operetka.

Berlin (483.9 m) 17 i 22'30 Koncerty.

Langenberg (468.8 m) 13'18 i 20 Koncerty.

Praga (348.9 m) 19 Operetka.

Z SALI KONCERTOWEJ

„NAJMŁODSZA GRUPA KRAKOWSKA"

W sympatycznej sali koncertowej p. Bolońskiego jakby stworzonej dla intymnych audycyj muzycznych zaprezentowało kilku młodzieńców krakowskich owoce swej pracy kompozytorskiej. Słyszeliśmy utwory instrumentalne, a więc kwartet smyczkowy Malawskiego zdradzający znaczne poczucie formy i swobodę wypowiedania się w niewymuszony sposób, sonatę na skrzypce i fortepjan Lusta, polifonicznie utrzymaną, poważną, świadczącą o znacznej wiedzy i wprawie kontrapunktycznej, groteskowe trio Poźniaka (z saxofonem) oraz pieśni Zulińskiego, Mayzla i bardzo oryginalnie ujęte Mantla (dyskretnego, mistrzowego akompanjatora wieczoru). Dobrej sprawie poświęciły swe siły utalentowana zaawansowana wiolinistka Dortheimerówna, śpiewaczka Doleżalówna oraz prof. Peters, Malawski i Dec w zgranym z p. Dortheimerówną kwartecie.

Młodym muzykom należy przyklasnąć do słusznego pomysłu forsowania nowej, nawet własnej muzyki i zwalczenia apatji i obojętności publiczności naszej do współczesnej twórczości muzycznej.

Dr Apte.

Podziękowanie.

WP. Pułkownikowi Drowi Edmundowi ROSENHAUCHOWI wyraża tą drogą serdeczne podziękowanie i głęboką wdzięczność za uratowanie oka z ciężkiego przypadku, oraz za nadzwyczaj troskliwą opiekę.

Leibierowa.

Podziękowanie.

WPanu Prymarjuszowi Drowi M. HLADIJOWI za bezinteresowne i szczęśliwe przeprowadzenie operacji, jakoteż **WP. Dr. M. J. Nowakowi, WP. Dr. S. Czapińskiemu, Braciszkom Szpitala O. O.** Bonifratrów w Krakowie za troskliwą opiekę lekarską, wyraża tą drogą serdeczne **„Bóg zapłać“ Benjamin Langer.**

KRONIKA

Wschód słońca 4 m 27 | **KWIECIEN 21** Sobota 1 Ijar 5688 | Zachód słońca 18 m. 43

Min. Meysztowicz w Krakowie

Wczoraj o godz. 8.33 rano przybył do Krakowa pan minister sprawiedliwości Meysztowicz w towarzystwie dyrektora departamentu Swiątkowskiego i naczelników wydziału Jaxy-Maleszewskiego i Bałyckiego, oraz prokuratora Bekermana. Na dworcu powitali pana ministra wicewojewoda Dr. Duch z radcą Stańkowskim, prezydent miasta Rolle, starosta grodzki Dr. Styczeń, komendant placu ppłk. Kostrzewski, przedstawiciele sądownictwa z prezesem sądu apelacyjnego Drem Walterem, wiceprezesem Turowiczem, prokuratorem apelacyjnym Tokarzem oraz grono sędziów i prokuratorów. Po powitaniu p. minister odjechał do Grand Hotelu, gdzie zamieszkał. O godz. 10.30 p. minister sprawiedliwości zwiedził sąd cywilny przy ulicy Św. Jana, poczem o godzinie 11-tej w obecności p. ministra rozpoczęła się w biurze sądu apelacyjnego konferencja prezesów wszystkich sądów okręgowych. Po ukończeniu konferencji o godzinie 12.30 w wielkiej sali rozpraw sądu okręgowego odbyło się powitanie p. ministra. W imieniu wszystkich sędziów apelacji krakowskiej przemówił prezes sądu apel. dr. Wolter, który w rzeczowym wywodzie przedstawił postulaty stanu sędziowskiego w związku z nową ustawą, prosząc p. ministra o opiekę nad sądownictwem krakowskiem. Pan minister podziękował za powitanie oraz zaznaczył, że będzie się starał uwzględnić potrzeby sądownictwa krakowskiego. Następnie odbyła się wspólna fotografja, poczem p. minister odjechał do Grand Hotelu.

Psychologja antysemityzmu

Na ten temat wygłosi we wtorek dnia 24 bm. red. Dr. M. Kanfer odczyt w „Kollegium Wykładów Naukowych“.

Prelegent poruszy problemy antysemityzmu religijnego kulturalnego, gospodarczego i rasowego z punktu widzenia psychologji grup.

Pomyślny rozwój lotnictwa sanitarnego

Walne Zebranie Sekcji lotnictwa sanitarnego w Krakowie odbyło się onegdaj wieczorem pod przewodnictwem p. wojewody Darowskiego przy bardzo licznym udziale członków. Zebranie po przyjęciu sprawozdania z działalności ustępującego zarządu przez aklamację mianowało swym pierwszym członkiem honorowym wojewodę Darowskiego, a drugim płk. Korolewicza, w uznaniu wybitnych zasług, położonych w dziedzinie lotnictwa sanitarnego. W programie prac na rok 1928 uchwalono prowadzić dalszą akcję i intensywną pracę nad rozwojem lotnictwa sanitarnego, wyszukując tereny odpowiednie do lądowania samolotu sanitarnego organizując kursy wyszkolenia obsługi sanitarnej w udzielaniu pomocy samolotom sanitarnym. Jak zgodnie podnoszono na zebraniu, chorzy dotychczas przewiezieni samolotem sanitarnym, nie mogli się nachwalić nad łagodnością transportu samolotem, górującą bezwzględnie nad najwygodniejszym samochodem sanitarnym. To uznanie że strony chorych rokuje lotnictwu sanitarnemu najlepszą przyszłość, a inicjatywa uruchomienia drugiego samolotu sanitarnego, mogącego przewozić dwóch chorych, wzgl. jednego chorego i osobę towarzyszącą, spotka się niewątpliwie z poparciem ze strony społeczeństwa.

— **LOKALNA KOMISJA SZEKLOWA W KRAKOWIE** komunikuje: W sobotę o godz. 4-ej popoł. odbędzie się posiedzenie prezesów i referentów szeklowych wszystkich organizacyj młodzieży. Na posiedzeniu tem złożą sprawozdania poszczególne stowarzyszenia młodzieży z dotychczasowej akcji. Następnie omawianą będzie sprawa przeprowadzenia ulicznej akcjis przedaży szekli. Lokalna Komisja Szeklowa wzywa wszystkie organizacje młodzieży o niezawodne wydelegowanie swoich przedstawicieli na powyższe posiedzenie, które odbędzie się w lokalu Org. Sjońskiej, Stradom 15.

— **JUBILEUSZ „MERKAZU“.** Dziś w sobotę o godz. 3 popoł. odbędzie się w lokalu stow. (ul. Krakowska 41) zebranie młodzieży sjońskiej. Referują tow. Dr W. Belkerhammer. Dr O. Menasche, O. Spiro, Dr L. Menasche, Kurz i Wassenreich. O godz. 8-ej wieczorem przedstawienie sekcji dramatycznej.

KOMITET RODZICIELSKI ŻYD. SZKOŁY LUDOWEJ I ŚREDNIEJ zawiadamia, że wbijanie dalszych gwoździ pamiątkowych w sztandarze szkoły odbędzie się w niedziele o godz. 11 przedp. w gmachu gimnazjum hebr. (Brzozowa 5).

— **SEJSMOGRAFY OBSERWATORJUM KRAKOWSKIEGO** odnotowały dnia 18 bm. wieczór no we trzęsienie ziemi w Bułgarji. Wstrząśnienia grunu w Krakowie były tak gwałtowne, że piórko sejsmografu, zorjentowanego na drgania z południowego wschodu zostało wytrącone ze swej osi i wskutek tego przyrząd przestał działać. Przebieg zjawiska został jednak całkowicie zapisany przez drugi sejsmograf, ustawiony w kierunku prostopadłym. Ogólny charakter tego trzęsienia był taki sam, jak trzęsienie w dniu 14 bm., jednak kilka razy intensywniejszy. Po północy nastąpiły nowe bardzo nieznaczne drgania.

Bytomskiego trzęsienia ziemi, o którem donoszą dzienniki, sejsmografy krakowskie nie zanotowały. Widocznie miało ono charakter czysto lokalny, o ile wogóle nie było złudzeniem.

— **WYPŁATA DODATKU** dla funkcjonarjuszy i urzędników państwowych i wojskowych w wysokości 22 i pół procent poborów miesięcznych nastąpiła w dniu wczorajszym. Jest to pierwsza połowa dodatku, uchwalonego przez Sejm na kwartał od 1 kwietnia do 30 czerwca br. Wypłata drugiej połowy dodatku nastąpi 10 maja.

— **WYKŁADY POPULARNE TOZU O HYGIENIE.** Po przerwie świątecznej odbędzie się dziś sobotę w Stow. Kupców ul. Grodzka l. 43, I. p. wykład Dr Józefa Katznera n. t. „Jak utrzymać zdrowe nerwy“. Niezwykła ważność i aktualność sprawy hygieny życia miejskiego, jakie będą omówione na tych 2 wykładach końcowych TOZu w tym sezonie, każe spodziewać się, że tłumna frekwencja, jaką się cieszył cały tegoroczny cykl wykładów TOZu, dopisze w pełni i na tych wykładach. Początek o godz. 8 wiecz. Wstęp wolny. Datki przy wstępie na cele TOZu chętnie widziane.

— **ZAPOWIEDZIANY CYKL ODCZYTÓW Z DZIEDZINY PRAWA,** poświęcony problemowi ustaw nowowydanych zainauguruje odczyt prof. Dra Zolla pt. „Dekret Prezydenta Rzplitej o prawie patentowem“, który odbędzie się w środę, dnia 25 bm. o godz. 7-ej wieczorem w sali posiedzeń Izby Handlowej i Przemysłowej przy ul. Długiej l. 1. — Z uwagi na niezwykle aktualny temat (nowe prawo patentowe ukazało się 22/3, 1928) i na osobę prelegenta zapowiedziany odczyt urządzany przez Stow. Kand. Adwokackich w Krakowie, wywołał zrozumiałe zainteresowanie.

Palestyńska królowa piękności

19-letnia Jemenitka Rachela, wybrana podczas ostatnich uroczystości purimowych w Tel-Aviwie — **palestyńską królową piękności**

— **POBÓR ROCZNIKA 1907.** W Krakowie ogłoszono obwieszczenia w sprawie poboru rekruta. Do poboru mają się stawić popisowi, urodzeni w r. 1907 i ci z roczników 1906 i 1905, którzy przy przeglądzie otrzymali kategorję „B“. Rekrutacja odbywać się będzie w domu miejskim przy pl. Jabłonowskich od 4 maja do 27 czerwca br. Na afiszach ogłoszono szczegółowo kolejność stawiennictwa.

— **KURS KROJU KRAWIECTWA MĘSKIEGO** odbędzie się w czerwcu w miejskiem Muzeum Przemysłowem w Krakowie. Kurs prowadzony będzie przez instruktora, sprowadzonego z Monachium. Nauka odbywać się będzie w godzinach rannych od 8—12-ej. Bliższe informacje oraz pisemne zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja Muzeum codziennie od godz. 8—2-ej.

— **W TRAMWAJU NIEMA WOLNYCH POSAD.** Od kilku tygodni dyrekcja tramwaju zasypywana jest podaniami o posady w tramwajach. Powoduje to wzmożenie pracy biurowej i jest bezcelowe, ponieważ dyrekcja tramwaju żadnych wolnych posad do obsadzenia niema. Z tego też powodu dyrekcja tramwaju tą drogą zawiadamia wszystkich interesowanych, że żadnych wolnych miejsc w tramwaju niema i że nadsyłane podania będą musiały pozostać bez odpowiedzi.

— **WYBUCH STRAJKU KRAWIECKIEGO W KRAKOWIE.** Wczoraj w pierwszorzędnych zakładach krawieckich porzucili pracę czeladnicy krawieccy na tle akcji cennikowej.

— **FAŁSZYWY DOSTAWCA SPIRYTUSU.** Do sklepu Franciszki Wąsiołek przy ul. Krowoderskiej l. 24 przyszedł nieznany osobnik, który przedstawiwszy się za urzędnika fabryki wódek „Krakus“ oświadczył, że może jej dostarczyć spirytusu denaturowanego; na poczet dostawy wręczyła mu Wąsiołkowa kwotę 88 zł. Po niewczasie przekonała się kupcowa, że padła ofiarą oszusta, gdyż z firmy „Krakus“ podobnego funkcjonarjusza nie wysyłano.

— **ŁATWY SPOSÓB ZDOBYCIA GŁOŚNIKA RADJOWEGO.** Stanisław Szperber zam. przy ul. Karmelickiej l. 28 zgłosił do policji, że dnia 18 bm. wieczorem w czasie jego nieobecności przyszedł do jego mieszkania nieznany osobnik, który przedstawił się służącej jako pracownik firmy Radjo, mający polecenie skontrolowania aparatu radjowego. Służąca wskazała mu aparat, przy którym osobnik coś manipulował, po jego odejściu zauważono brak lampek oraz słuchawki wartości około 200 zł.

ZMARLI:

Izak Jakób Vogler l. 76, Jakób Wymyśner l. 65.

ZAMIAST KWIATÓW na trumnę **błp. Karoliny ze Sarów Horowitzowej złożono na ręce Ludwika** Aronsohn, ul. Wrzesińska l. 11: Dr. Alfred Merz 50 zł., Dr. Ludwik Merz 50 zł., Dr. Henryk Epstein 50 zł., Dr. Natan i Maryla Oberländerowie 50 zł., Dr. Stanisław i Elza Łomińscy 50 zł. 78

— **JUŻ WKRÓTCE ODBĘDZIE SIĘ DAWNO OCZEKIWANY WIELKI KIERMASZ DLA DZIECI,** urządzony przez Keren Kajemet L'Israel (Żydowski Fundusz Narodowy). Na bardzo urozmaicony program złożą się barwne korowody, żywe obrazy, produkcje muzyczne i szereg innych atrakcyj. Dalsze szczegóły w najbliższym komunikacie.

— **STOW. ŻYD. SŁUCH. U. J. „OGNISKO“** w Krakowie komunikuje, iż z dniem 23 bm. odbędzie się wydawanie obiadów w sali jadalnej Żydowskiego Domu Akademickiego przy ul. Przemyskiej l. 3. Sprzedaż dekad odbędzie się tamże w niedzielę dn. 22 bm. między 7—8 wiecz.

— **„TEMKINIA“.** Dziś w sobotę odbędzie się zebranie członków o godz. 2.30 połączone z referatem.

Rada m. Krakowa żąda rozpisania wyborów gminnych

na podstawie 5-przymiotnikowego prawa wyborczego

Zakończenie dyskusji nad budżetem m. Krakowa.

Kraków, 21 kwietnia

Dzięki ograniczeniu czasu trwania przemówień zdołano na czwartkowem nocnem posiedzeniu Rady miejskiej ukończyć dyskusję nad całą częścią budżetu, dotyczącą wydatków. Wydatki wynoszą ogółem 25.175.638 zł., w tem suma wydatków nadzwyczajnych 5.350.859 zł.

Na wczorajszem, ostatniem posiedzeniu budżetowem Rada miejska uchwaliła bez dyskusji cały dział dochodów zwyczajnych w kwocie 19.827.224 zł i dochodów nadzwyczajnych w kwocie 5.350.618 zł. Również bez dyskusji przyjęto

budżet przedsiębiorstw komunalnych.

Wydatki wodociągu wynoszą 2.913.528 zł, dochody 3.413.528 zł, (czysty zysk 500.000 zł); wydatki elektrowni 9.289.750 zł, dochody 10.139.750 zł (czysty zysk 850.000 zł); wydatki gazowni miejskiej 3.155.502 zł, dochody 3,554.002 zł (czysty zysk 398.500 zł); wydatki rzeźni miejskiej wraz z chłodnią, fabryką lodu i kafilerją 1,311.212 zł, dochody 1.861.212 zł, (czysty zysk 550.000 zł); wydatki zakładów ceramicznych 820.000 zł, dochody 920.000 zł, (czysty zysk 100.000 zł); wydatki miejskiego składu węgla i drzewa 113.500 zł, dochody 119.500 zł (czysty zysk 6.000 zł); wydatki piekarni miejskiej 1.349.000 zł, dochody 1.350.000 zł, (czysty zysk 1000 zł).

Po uchwaleniu tej części budżetu zatwierdzono cały budżet, poczem p. prezydent inż. Rolle złożył podziękowanie radcom miejskim za intenzywną pracę na posiedzeniach budżetowych, oraz wiceprezydentowi Drowi Schneidrowi za przewodnictwo w obradach.

O DEMOKRATYCZNĄ GMINNĄ ORDYNACJĘ WYBORCZĄ

Poza porządkiem dziennym uchwalono jednomyślnie następujący wniosek nagły radcy Dra Rosenzweiga:

„Rada miejska uznaje, że utrzymanie dotychczasowego składu Rady miejskiej z uwagi na jej zdekompletowanie i pochodzenie z kurjalnych wyborów, jest niemożliwe. Jedynem wyjściem z tej sytuacji jest rozpisanie wyborów do Rady miejskiej. Stojąc na stanowisku uchwały Rady z r. 1919 o wprowadzeniu 5-przymiotnikowego prawa wyborczego, Rada miasta wzywa prezydenta miasta, aby zwrócił się do Sejmu i rządu o rozszerzenie dekretu o 5-przymiotnikowem prawie głosowania, obowiązującego na terenie b. Kongresówki na m. Kraków, celem bezzwłocznego rozpisania nowych wyborów do Rady m. Krakowa.

Wkońcu wiceprezydent Dr. Wielgus referował sprawę zaciągnięcia pożyczki w kwocie 500.000 zł. na budowę domów czynszowych z taniemi mieszkaniami. Wnioski referenta uchwalono.

Posiedzenie wczorajsze zakończyło się nadspodziewanie szybko, bo w ciągu niespełna godziny.

Komitet ekonomiczny obmyśla środki

przeciwko ujemnemu bilansowi handlowemu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 4. Sin. W dniu dzisiejszym obradował Komitet ekonomiczny rady ministrów. Zastanawiano się głównie nad deficytowym bilansem handlowym. — Po dyskusji uchwalił Komitet przedłużyć zakaz przywozu mąki pszennej do kraju. Nie będzie przedłużony natomiast zakaz przywozu pszenicy.

Komplikacje dookoła sprawy o fałszerstwa czerwońców

w Niemczech

Ambasada sowiecka żąda dopuszczenia oskarżyciela z ramienia sowietów.

Berlin. 20. 4. PAT. W sensacyjnej aferze emigranta gruzińskiego Sedi Czerastwidżilego aresztowanego w swoim czasie pod zarzutem fałszowania czerwońców, która przed kilku dniami doprowadziła do aresztowania szeregu osób z niemieckich kół nacjonalistycznych nastąpiły obecnie komplikacje, ponieważ rząd sowiecki za pośrednictwem swej ambasady w Berlinie zwrócił się do niemieckiego ministerstwa sprawiedliwości z żądaniem, aby dopuszczono go w charakterze współoskarżyciela prywatnego do procesu. Rząd sowiecki między in. powołuje się na to, że fałszywe czerwońce kursowały w Niemczech jeszcze przed aresztowaniem Czerastwidżilego i że partja narodowa gruzińska prowadziła akcję, zmierzającą do podkopania waluty sowieckiej na rynkach zagranicznych. Sowiety predsięwziąć mają potrzebne kroki w procecie w celu otrzymania odszkodowania od rządu gruzińskiego. Jak donoszą dzienniki berlińskie adwokat rządu sowieckiego do tej pory nie uzyskał jeszcze zezwolenia na wgląd do aktów procesu. Ostateczna decyzja ma nastąpić po porozumieniu się niemieckiego ministerstwa sprawiedliwości z urzędem spraw zagranicznych. Proces rozpocząć się ma w czerwcu.

Min. Zaleski powrócił do Warszawy

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 20 4 Sin. Dziś o godzinie 3 popoł. minister spraw zagranicznych Zaleski powrócił do Warszawy.

Obrady kartelu naftowego

Warszawa. 20. 4. Sin. Od kilku dni toczą się w Warszawie obrady kartelu naftowego, obejmującego zrzeszone towarzystwa naftowe prywatne oraz „Polmin". W czasie obrad ma zapaść decyzja w sprawie centralnego biura sprzedaży produktów naftowych.

Fuzja Drobnerowców z P.P.S.

Warszawa, 20 4 Sin. Łódzka „Republika" donosi w dzisiejszem wydaniu wieczornem, że na dzień 22 bm. zwołana została do Łodzi konferencja niezależnej partji socjalistycznej. Konferencja pod przewodnictwem prezesa partji dra Drobnera zbiera się celem przeprowadzenia uchwały o zjednoczeniu niezależnych socjalistów z PPS. W sprawie tej istnieje w łonie partji różnica zdań. Grupa z drem Krukiem na czele sprzeciwia się zjednoczeniu, natomiast grupa z Drobnerem jest za zjednoczeniem.

Sprawa Bispinga przed sądem apelacyjnym

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 20. 4. Sin. Dnia 24 bm. wejdzie na kandę Sądu apelacyjnego w Warszawie głośna sprawa ordynata Bispinga o morderstwo. W charakterze znawcy sądowego powołany został na rozprawę prof. Wachholz z Krakowa.

ROZMAITOŚCI

Tragedja człowieka, który miał złe spojrzenie

Całe Włochy stoją pod wrażeniem samobójstwa sędziego R. Leone, który padł ofiarą złego spojrzenia. Dawniej, ale jeszcze i teraz wierzą we Włoszech święcie w to, że są ludzie, których spojrzenie jest zabójcze. Ta właśnie wiara doprowadziła młodego i bardzo zdolnego człowieka do samobójstwa.

Cavaliere R. Leone był sędzią w jednym z większych miast sycylijskich. Podczas procesu osławionej bandy zbójeckiej, którą historja zna jako maffję, jeden z oskarżonych odmówił swych zeznań, ponieważ sędzia Leone jest „Jettatore" tj. człowiekiem obdarzonym złym wzrokiem. Niewiele to pomogło zbrodniarzowi, ale zrujnowało sędziego. Zaczęto go towarzysko unikać, a narzeczona zerwała z nim stosunki. Gdy wszedł do restauracji lub do kawiarni, nikt nie chciał obok niego siedzieć, jednem słowem, życie jego przemieniło się w prawdziwe piekło. Leone poprosił o przeniesienie do Turynu, ale i tam po kilku miesiącach powtórzyło się to samo. Leone jeszcze raz wniósł prośbę o przeniesienie. Prośbę spełniono, a nawet ministerstwo sprawiedliwości wezwało przełożonych nieszczęśliwego człowieka do walki z tym zabobonem. Nic to nie pomogło, albowiem fatum jakieś prześladowało młodego człowieka. Samobójcza śmierć położyła wreszcie koniec tej martyrologji.

Śmierć ze strachu

Nieraz słyszano o tem, iż przestrach może stać się powodem śmierci. Oto kilka przykładów: Król pruski — Fryderyk I-y drzemiąc raz w fotelu, zląkł się tak bardzo niespodziewanego pojawienia się żony swojej Ludwiki Mecklenburgskiej, chorej umysłowo, która uciekła z pod opieki strzegących ją ludzi, że zdało mu się, iż widzi przed sobą ducha „Białej Damy", której ukazanie się zapowiadało zawsze śmierć jednego z książąt brandenburgskich. Natychmiast opanowała go silna gorączka, która po sześciu tygodniach spowodowała jego śmierć, w 56-ym roku życia.

Pentemann, malarz niemiecki z XVII wieku, umarł w roku 1651 z przestrachu, jaki odczuł na widok szkieletów poruszających się z powodu trzęsienia ziemi.

Pani de Guerchi, córka hr. de Fiesque, umarła w r. 1672-im, zląkłszy się ognia.

Marszałkowi de Montreal zdarzyło się raz, iż podczas oficjalnego obiadu wysypano nań przypadkiem solniczkę. Marszałek tak bardzo przejął się tym faktem, że rozchorował się wkrótce i umarł w r. 1716-ym.

W swych „Wspomnieniach i Portretach" opowiada słynny kompozytor Halevy o smutnym końcu weglarza- muzyka Tomasza Brittona, fundatora Klubu muzycznego w Anglji, zmarłego na skutek nieszczęsnego żartu brzuchomówcy, który rzekomo przepowiedział mu rychłą śmierć.

SAMOBÓJSTWO SŁAWNEGO MALARZA ANGIELSKIEGO. Słynny malarz angielski Challe Sims popełnił onegdaj samobójstwo. Fakt ten wzbudził w całej Anglji olbrzymie poruszenie, albowiem Challe Sims był bardzo sławnym portrecistą, a jego klijentami byli m. in. członkowie domu królewskiego. Sam król angielski Jerzy był przyjacielem tragicznie zmarłego malarza. Challe Sims w ostatnich latach popadł w melancholję, zajmował się więcej filozofją niż malarstwem, a interesował się głównie problemami wędrówki dusz. Ostatnie jego dwa obrazy poświęcone są tej idei. Przed kilku tygodniami opuścił Challe Sims Londyn i pojechał do Szkocji do swego przyjaciela. Wszelki słuch o nim zaginął, aż przed kilku dniami wydobyto jego zwłoki z jeziora znajdującego się w parku jego przyjaciela. Challe Sims ukończył dopiero 45 lat.

Aresztowania komunistów na Łotwie

Ryga. 20. 4. PAT. Policja polityczna dokonała szeregu aresztowań i rewizji pośród komunistów, przyczem znaleziono dokumenty stwierdzając, że dzienniki związków zawodowych są kierowane i zaopatrywane w pieniądze przez komunistów. W Dyneburgu wykryto archiwum komunistyczne i nader ważną korespondencję z Moskwą. Dotychczas aresztowano 15 osób.

Z GIEŁDY

Giełda krakowska

Kraków, 20. 4. 1928. Akcje zwyżkowo. **Dolar nic co słabiej.**

Akcje: Bank Polski 153, 153 i pół, Zieleniewski 166, 167.20, Siersza górnicza 12 i pół, Mydło 8 i jedna czwarta, Elektrownia 54 i pół, Chybie 5.20, 5.30, Piasecki 16.

Zebranie giełdowe przeszło pod znakiem tendencji w dalszym ciągu mocniejszej. Chęć kupna silniejsza dla większej ilości papierów, szczególnie ciężkich, z których zwyżkowo notowano Bank Polski, Zieleniewskiego, Górkę, Chybie i Herbewo przy większych obrotach. Piasecki i Elektrownia utrzymane na poziomie wczorajszym. Siersza górnicza nieco słabiej. Ruch na ogół silniejszy. Obroty znaczniejsze. Nastrój mocny utrzymał się aż do końca zebrania.

Na pogiełdziu sytuacja podobna, mocniej notowano Cegielskiego 50—50.50, Zarobkowy 90, Huta Szkła 1.90. Z innych papierów Nobel 40, 4 i pół proc. l. z. Tow. Kred. Ziem. 55 i Dolarówka 81—82 (nieco słabiej).

Waluty i dewizy oficjalnie bez obrotów.

Na rynku walut i dewiz w prywatnych obrotach panował nastrój lekko słabszy. Podaż silniejsza przy małem zainteresowaniu. Obroty słabe. W Krakowie dolar gotówkowy 8.90—8.90 i pół, czeki bankowo 8.90 i jedna czwarte do 8.90 i trzy czwarte. Warszawa dol. 8.89 i pół do 8.90, czeki 8.89—8.89 i trzy czwarte. Lwów dol. 8.90—8.90 i pół, czeki 8.90 i jedna czwarta do 8.91. Katowice dol. 8.90 i jedna czwarta do 8.90 i trzy czwarte, czeki 8.90 i pół do 8.91. Bank Polski płacił bez zmiany za dolara 8.85, za czeki 8.88.

Giełda warszawska

Warszawa, 20. 4 PAT. Akcje: Bank dyskont. 129 Handlowy warsz .123, Polski 154, 157.50, 157, Zachodni 38, Zarobkowy 91, 92, Elektrownia Dąbrowa 78.75, Siła i światło 112, 116, Chodorów 152, Częstocice 68, Michałów 5.30, Cukier 80, 80.50, Węgiel 96, 97.50, Nobel 40, Cegielski 51.25, 50.75, 51, Lilpop 44.75, 45, 44.85, Modrzejów 50, 49.50, 51, Ostrowiec serja A. 116, serja B. 109, 110, 109.75, Pocisk 13.25, 13.75, Rudzki 57, 58, Ursus 12.25, Starachowice 67.50, 67.25, 68.25, Zawiercie 34.50, 34.25, 34.50, Borkowscy 19 i pół, Spirytus 39.50, Dolarówka 80, 79.50, 79.60, 5 proc. konwersyjna 67, 10 proc. kolejowa 103, 101, 5 proc. konwers. kolej. 64.25, 61.50, Listy zastawne Banku Gosp. Kraj. 94.

* * *

Waluty: Dolary 8.90, 8.89 i trzy czwarte, 8.91 i trzy czwarte, 8.87 i trzy czwarte, Londyn 43.523, 43.52.18, 43.68, 43.413, Nowy Jork 8.90, 8.92, 8.88, Paryż 35.13, 35.12, 35.21, 35.03, Praga 26.41.5, 26.48, 26.35, Szwajcarja 171.87, 172.30, 171.44, Włochy 47.06, 47, 47.12, 46.88, Wiedeń 125.43.5, 125.64.5, 125.12.5, Berlin 213.18.

Giełda wiedeńska

Wiedeń, 20. 4 PAT. Waluty i dewizy: Amsterdam 285.95, Belgrad 12.49, Berlin 169.64, Bruksela 99.05, Bukareszt 4.43 i siedem ósmych, Kopenhaga 190.20, Londyn 34.63 i pięć ósmych, Madryt 119.07, Medjolan 37.41, N. Jork 709.25, Oslo 189.80, Paryż 27.91 i pół, Praga 21.01 i trzy ósme, Sofja 5.108, Sztokholm 190.39, Warszawa 79.52 i pół do 79.80 i pół, Zurych 136.73, Amerykańskie 707, Niemieckie 169.40, Czeskie 20.98 i trzy czwarte, Szwajcarskie 136.50.

* * *

Papiery wartościowe: Tureckie 46, Bank Małop. 0.17, Bankverein 28.85, Bodenkredit 116 i jedna czwarta, Kreditanstalt 63.85, Kompas 0.88, Länderbank 27.9, Merkury 25.7, Północna 1038, Austr. kol. państw. 27.50, Południowa 14 i jedna czwarta, Browary 109 i pół, Alpiny 40.8, Krupp 11.35, Poldi Hütte 156.65, Rima 131.5, Skoda 247.5, Zieleniewski 16.3, Fanto 6.5, Galicja 68 i trzy czwarte, Nafta 27 i jedna czwarta.

Giełda zurychska

Zurych, 20. 4 PAT. Paryż 20.42 i pół, Londyn 25.32 i pięć ósmych, Nowy Jork 5.18.75, Belgja 72.45, Włochy 27.34, Hiszpanja 86.95, Holandja 209.17.5, Berlin 124.05, Wiedeń 73, Sztokholm 139.30 Oslo 138.85, Kopenhaga 139.15, Sofja 3.74, Praga 15.37, Warszawa 58.15, Budapeszt 90.60, Białogród 9.13 i jedna czwarta, Ateny 6.82, Konstantynopol 2.65, Bukareszt 3.24, Helsingfors 13.08 i trzy ósme.

PO ZAMKNIĘCIU KRONIKI

Sprawa Pałacu Sprawiedliwości w Krakowie
aktualna dopiero w przyszłym roku

Wczoraj w godzinach popołudniowych przyjął minister Meysztowicz delegację złożoną z prezydenta miasta inż. Rollego, wiceprezydenta dra Wielgusa, prezesa zrzeszenia sędziów dra Muczkowskiego, wiceprezesa Izby adwokackiej dra Fischera, prezesa Izby notarjalnej dra Starzewskiego oraz delegatów Rady miejskiej dra Klimeckiego, dra I. Landaua, dra Rosenzweiga i dra Szołayskiego.

Delegacja wręczyła p. ministrowi **obszerny memorjał, zawierający postulat rychłej budowy Pałacu Sprawiedliwości i gmachu więziennego w Krakowie.**

P. minister zapewnił delegację, że uznaje potrzebę budowy tych gmachów w Krakowie, **jednakże w tym roku budżet państwa nie przewiduje funduszów na ten cel, wobec czego niema mowy o przystąpieniu w tym roku do budowy. Natomiast p. minister** zapewnił, że rząd **będzie się starał wstawić do budżetu w przyszłym roku odpowiednią kwotę na ten cel, wobec czego można obecnie przystąpić do przygotowania planów i robót** przygotowawczych **pod budowę** Pałacu Sprawiedliwości.

Zaniepokojenie w rumuńskich sferach rządowych
z powodu stanowiska St. Zjednoczonych w sprawie mniejszości narodowych

Bukareszt. 20. 4. ŻAT. Telegram Żydowskiej Agencji Telegraficznej zawierający oświadczenie waszyngtońskich kół rządowych w sprawie mniejszości oraz sytuacji ludności żydowskiej w różnych krajach europejskich wywołał wielką konsternację w rumuńskich sferach rządowych. Żadna wiadomość w tej sprawie nie przedostaje się do prasy, celem uniknięcia nadwerężenia prestige'u rządu i rzekomo w obawie przed wybuchem nowej hecy antysemickiej. W kołach rządowych panuje zaniepokojenie z powodu zmniejszonych możności uzyskania pożyczki w Stanach Zjednoczonych lub innych krajach.

Z kół parlamentarnych donoszą, że rząd rumuński czyni starania, celem przekonania posła amerykańskiego w Bukareszcie, jak również opinji społecznej w Ameryce, że w ciągu ostatnich miesięcy pokój i ład w kraju został zachowany i rząd rumuński energicznie tłumi w zarodku wszelkie wystąpienia antysemickie.

Olbrzymie rozmiary spustoszenia w Bułgarji
100 osób zabitych wskutek trzęsienia ziemi.

Sofja, 20 4. PAT. Szkody, jakie spowodowało ostatnie trzęsienie ziemi w Bułgarji są bardzo znaczne. W całym mieście w Filipopolu, z wyjątkiem jego środkowej części, znajdującej się na wzgórzu znać ślady trzęsienia. W mieście Kakczli runął szpital i kościół katolicki. Miejscowości Kaltadżi, Czakireto, Manoła, Tressi, Alibowo, Belozan, Sadowo, Satybegowo, Aapazli i inne są tak dalece zniszczone, ze zaledwie kilka budynków ocalało. Reszta domów leży w gruzach. W Borysowgradzie uległy zniszczeniu domy, które ocalały przy pierwszem trzęsieniu ziemi. Liczba ofiar w miarę prowadzonych poszukiwań stale wzrasta. **Dotychczas stwierdzono już śmierć około stu osób.**

Linje kolejowe i drogi są znacznie uszkodzone. Orient-express i inne pociągi, które zmuszone były zatrzymać się w pobliżu stacji Papozli, aby czekać na poprawienie toru już wczoraj wieczorem wyruszyły w dalszą drogę. Ostatnie trzęsienie ziemi spowodowało też interesujące zjawiska. M. in. w Satybegowo i Manoli **wytrysły nieznane dotychczas źródła i zalały okolice.** W Sofji panuje wśród ludności panika. Wiele rodzin opuszcza stolicę, wynosząc pościel i najniezbędniejsze przedmioty w celu spędzenia nocy pod gołem niebem.

Uroczyste przyjęcie na cześć „Habimy" w Jerozolimie
Znamienna mowa Usyszkina.

Jerozolima. 20. 4. ŻAT. Egzekutywa sjonistyczna w Jerozolimie urządziła uroczyste przyjęcie na cześć zespołu „Habimy", która występuje obecnie w Palestynie. Podczas tej uroczystości p. M. Usyszkin wygłosił przemówienie, w którem nawoływał zespół „Habimy" do odnowienia repertuaru, domagając się porzucenia tematów golusowych, jak „Dybuk" i „Golem" i wystawiać jedynie dramaty związane z odrodzeniem żydostwa. Również p. Henrietta Shold oraz Dawid Jellin wygłosili przemówienia powitalne. W imieniu zespołu Habimy artysta Czemeryński wygłosił przemówienie, w którem dał wyraz nadziei, że jeszcze w bieżącym roku zostanie zbudowany w Jerozolimie teatr dla „Habimy".

Zgon wybitnego chirurga palestyńskiego

Jerozolima. 20. 4. ŻAT. Zmarł tu przeżywszy lat 62 prof. dr. Jakób Dolański, który uważany był za najwybitniejszego chirurga Palestyny. Przed swem przybyciem do Palestyny, był dr Dolański profesorem instytutu medycznego w Jekaterynosławie.

DROBNE OGŁOSZENIA

MIESZKANIA 3 lub 4 pokojowego poszukuje za odstępnem. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Lekarz“. 85 g

TRUSKAWIEC. Pensjonat „Huculka“ nowo otwarty, urządzony z największym komfortem, obok poczty; wikt wykwintny. Na maj i czerwiec ceny zniżone. Zgłoszenia przyjmuje do 5 maja A. Fettowa, Rzeszów, ul. Jagiellońska 4, od 5 maja Truskawiec, Willa „Huculka“. 57 g

ZAMIENIĘ: duże 2 pokoje, nyża, przedpokój, kuchnia w okolicy Dietlowskiej, na mniejsze, blisko śródmieścia. Zgłoszenia pod „Zamiana“ do Biura Stattera, Rynek 8. 1125 er

SZUKAM spólnika do handlu skór i obuwia, z kapitałem 300 dolarów. Zgłoszenia pod „Ł.“ do Adm. „N. Dziennika“. 93 g

FIRMA Aleksander i Chaim Nattel, Nowy Sącz, poszukuje pomocnika handlowego z branży żelaznej, obznajomionego z żelazem sztabowym. Zgłoszenia listowne do Nowego Sącza. 94

KRYNICA: Willa Ławryczanka, wynajmuje pokoje z utrzymaniem, na maj dziennie zł. 10. Kuchnia rytualna. Wiadomość: Borgenicht, telefon 581, lub Gichner, Krakowska 35. 1115 er

RABKA. Znany rytualny pensjonat „Künstlicha“ przyjmuje dorosłych, jakoteż dzieci pod opieką macierzyńską. Kuchnia pierwszorzędna. Wynajmuje także pokoje słoneczne z komfortem na maj i czerwiec po cenach przystępnych. Wiadomość: Künstlich, Kraków, Agnieszki 3, — od maja: Künstlich, Rabka. 71 g

CHCIAŁBYM poznać w celu matrymonjalnym osobę w wieku 40—50 lat, bezdzietną, o dobrym charakterze, z małym kapitałem, wprawdzie niekoniecznym. Jestem wdowcem, lat 62, kupcem. Poważne zgłoszenia: Skrytka pocztowa 5, Rzeszów. 1119 x

PIELĘGNIARKA kwalifikowana poszukuje posady do towarzystwa, albo rekonwalescentów, najchętniej na wyjazd. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Pielęgniarka“. 83 g

ZDOLNA ekspedjentka potrzebna do firmy Jadwiga Cypes, Kraków, Poselska 20. 55 g

BUCHALTER z trzechletnią szkołą handlową, zdolny, uczciwy, poszukuje posady. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Skromne wymagania“.

POSZUKUJĘ inteligentej panny do dwojga starszych dzieci, z szyciem mają pierwszeństwo. Zgłoszenia między godz. 2—3 popołudniu, Kordeckiego 5, II. piętro na prawo. 84 g

WAŻNE dla Modniarek i sklepów galanteryjnych! Kapelusze damskie, wstążki, kwiaty, oraz całe urządzenie sklepowe, okazyjnie do sprzedania: Kraków, Szpitalna 32. 91 g

URZĄDZENIE sklepowe okazyjnie w całości do sprzedania: Kraków, Szpitalna 32. 90 g

POSZUKUJĘ zdolnego podróżującego z branży żelaza. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Żelazo“. 85 g

ZDOLNY hebraista przygotowuje do zdawki w zakresie hebrajskiego „Tnach“ i „Miszny“. Adres Alster, Krakowska 35, dla Felda. 89 g

FIRANKI od najtańszych do najwykwintniejszych poleca Wytwórnia firanek, Podgórze, ul. Traugutta 15 (przecznica Małego Rynku). 375 x

POSZUKUJĘ panny do sklepu jubilerskiego. Reflektuje się na siłę fachową. Zgłoszenia: Elter, ul. Florjańska 38. 74 g

OTYŁOŚĆ usuwają w krótkim czasie Redera Zioła odtłuszczające, — bezwzględnie nieszkodliwe. Pudełko zł. 2.50. Apteka Redera, Kraków, Karmelicka 23. 289 er

POSZUKUJE SIĘ rutynowanej stenotypistki polsko-niemieckiej, ze znajomością buchalterji, od zaraz. Zgłoszenia pisemne z odpisami świadectw pod „P. Z.“ do Adm. „N. Dziennika“. 75 g

ROWERY i wszelkie części do tychże polecają hurtownie najtaniej. Bracia Feigenbaum, Kraków, Meiselsa 5. Na żądanie wysyłamy cenniki. 752 er

SKRADZIONO maszynę marki „Underwood“ system 5 Nr. 1865119. Ktokolwiekby wiedział o powyższej kradzieży zechce zgłosić się na adres: Dr. Józef Hornig, Kordeckiego L. 3, lub Naftali Schiff, Bożego Ciała 3, gdzie otrzyma Zł. 200 nagrody. 92g

UNIEWAŻNIAM książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Miechów, na nazwisko PinkusRaucher. 17

ZDOLNY koncypjent z prawem substytucji poszukiwany dla Krakowa od 15 maja b. r. Warunki dobre. Oferty do Adm. „N. Dziennika“ pod „Koncypjent“.

ZGUBIONĄ książeczkę wojskową na nazwisko Salomon Zimet, wystawioną w P. K. U. Sanok, unieważnia się.

UNIEWAŻNIAM zgubioną książkę wojskową na nazwisko Psachie Abraham, ur. 1887 r. Podgórze, Długosza 6. 87

HERSCH Künstlinger, urodzony 1901 w Komarnikach, unieważnia zgubiony dokument zwolnień wojsk., wydany przez P. K. U. Kraków.

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr. Wilhelm Berkelhammer.
Redaktor odpowiedzialny: Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa. Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarządem Maksymiljana Feldmana